

*Forhandling***Alfred Hansen (DR):**

Jeg noterede mig med stor skuffelse og nogen forundring hr. Palle Simonsens udtalelse om, at det konservative folkeparti ikke kunne støtte forslag nr. B 100, og må derfor tage det som udtryk for, at man ikke kan tage de konservatives udtalelser om positiv indstilling til oprettelse af frie skoler efter pålydende.

Vil hr. Palle Simonsen og det konservative folkeparti virkelig påtage sig ansvaret for, at Nordsjællands Gymnasium ikke får mulighed for at komme i gang? Tænk, hvis alle de andre, som også siger ved passende lejligheder, at de er tilhængere af det frie skolevalg og af, at man opretter frie skoler, f. eks. fremskridtspartiet – og hvad med det radikale venstre? – fandt på at støtte dette projekt! Ville det konservative folkeparti så virkelig påtage sig ansvaret for, at det ikke kom i gang?

Jeg synes nok, man må tage op til overvejelse, i hvor høj grad det konservative folkeparti ligger på den linje, vi hele tiden har været enige om, nemlig at man ikke må lægge hindringer i vejen for oprettelse af frie skoler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 5 stemte for, 114 imod; 37 stemte hverken for eller imod.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg kan meddele, at vi efter afslutningen af punkt 14 på dagsordenen vil gå til dagsordenens punkt 18, som er spørgetiden.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om beskattning til kommunerne af faste ejendomme. (Ret for primærkommuner til at benytte forskellige satser for grundskyldpromillen, alt efter grundarealernes anvendelse).

[Af Ivar Hansen (V) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 226. Fremsat 13/5 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):**

Det foreliggende forslag går ud på, at der inden for den enkelte kommune skal kunne fastsættes forskellige grundskyldpromiller for forskellige arter af ejendomme. Det fremgår helt klart af bemærkningerne til forslaget, at hensigten i første række er at skabe mulighed for at lempe skatten af landbrugsjord, som efter forslagsstillernes mening helt burde fritages for grundskyld. Derimod synes forslagsstillerne mindre velvilligt indstillet over for sommerhusejere, idet man henviser til, at den såkaldte landliggerskat er ophævet, og jeg læser det sådan – underforstået – at det kunne være naturligt, at sommerhuskommunerne fik kompensation igennem en højere grundskyld af sommerhusgrunde.

Gennemførelsen af forslaget ville være et afgørende brud med det princip, at grundskyldpromillen som altovervejende hovedregel er den samme for alle ejendomme inden for en kommune. Jeg tror, det ville kunne give anledning til megen utilfredshed blandt kommunens beboere, hvis man begyndte at differentiere grundskyldpromillen. Ind imellem kunne man jo komme til at spekulere på, om man kunne gøre det samme med udskrivningsprocenten. Det kunne for så vidt måske være lige så logisk – eller lige så lidt logisk. Hertil kommer, at en ordning som den foreslåede sikkert ville have til følge, at visse kommuner ville kunne føle sig presset til at indrømme lempelser, der medfører en nedsettelse af det samlede grundskyldprovenu, med en forhøjelse af den kommunale indkomstskat til følge, en udvikling, som efter min mening ikke kan anses for ønskelig.

Endelig vil jeg pege på de praktiske vanskeligheder, der vil opstå i forbindelse med den nærmere afgrænsning af de ejendomme, der i givet fald skulle nyde godt af en lavere promille end den normale, ligesom grundskatternes beregning og opkrævning ville blive mere kompliceret. Administrative grunde taler således også stærkt imod indførelse af en ordning som den, der er foreslået her.

Alt i alt finder jeg, at der er så store betænkeligheder knyttet til et lovforslag af denne art, at jeg må afvise at medvirke ved dets gennemførelse.

Egon Jensen (S):

Jeg kan ikke føje meget til det, indenrigsministeren har sagt, men skal gøre opmærksom på, at kildeartsbeskatningens dage altså er forbi, og dem agter vi ikke at indføre, når det drejer sig om grundskyld i kommunerne.

Venstre har det åbenbart sådan, at man ikke kommer den ene vej, så prøver man den anden vej. Det, det drejer sig om, er åbenbart, at man ude omkring i kommunerne, måske særlig i venstrekommuner, kunne sørge for, at produktionsjord fik nedsat grundskyldpromillen eller blev helt fritaget for beskatning. Det agter vi bestemt ikke at medvirke til. Jeg skal ikke spille folketingets tid mere, men sige, at dette er et lovforslag, der ikke har nogen chance.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg synes nu ikke, man kan sige, at man spilder det høje tings tid ved at drøfte et forslag som dette. Der er ganske givet tanker bag ved det, man må tage op til overvejelse.

For dem, der er tilhængere – det er det konservative folkeparti – af, at man fritager produktionsjord i videste forstand for grundbeskatning, og som i øvrigt også er tilhængere af det kommunale selvstyre, så langt det kan gå, skulle man synes, at der var noget, der talte for at gå ind for et forslag som dette.

Men der er et men, og det er, at hvis man skal gøre det, som jeg har nævnt, nemlig tage skatten bort fra produktionsjord, så må det ske ensartet, og det vil sige, at det må ske over hele landet. Jeg mener, at det vil være forkert at overlade det til den enkelte kommune at fastsætte grænser, således som dette beslutningsforslag viser, for, hvordan man kan beskatte forskelligt inden for de forskellige kategorier af ejendomme.

Jeg skal ikke gå i enkeltheder med de grupper, der er tale om, men blot understrege, at for mig at se er det ikke tilstrækkelig klart afgrænset. Der vil f. eks. være en række tilfælde vedrørende blandede ejendomme, og det er også i nogen grad nævnt i forslaget og i de bemærkninger, der er gjort dertil.

Det vil i en række tilfælde give vanskelige afgrænsningsforhold, ikke mindst hvor der er tale om blandede ejendomme.

Det, der springer i øjnene, er, at man her kan komme til at ramme dem ganske betyde-

ligt, der ejer et hus, hvori de tilbringer deres frie timer, eller som måske har en grund, de venter på at få sat et hus på. Det er således med ubebyggede grunde, at dem vil man efter forslaget kunne henføre under den ene eller den anden kategori i forslaget, og det skal oven i købet afgøres ud fra den hensigt, der har været med erhvervelsen af grunden. Vi er vist ude på meget gyngende grund, hvis man prøver på at fastlægge de nærmere detaljer her.

I hvert fald er det for mig ganske klart, at man meget nemt kan komme ud for, at en række kommuner, ikke mindst efter at den såkaldte landliggerskat er ophævet, her kunne se en chance for at belaste sommerhusgrundene med en øget beskatning. Det kan man gøre helt uden følgevirkninger, for de pågældende har jo ingen stemmeret i den pågældende kommune og er derfor uden indflydelse på, hvad man gør ved dem. Det kan vi ikke gå ind for.

Der er mange ting, vi gerne vil drøfte i forbindelse med et forslag som dette. Først og fremmest må det tage sigte på at afskaffe beskatningen af produktionsjord, men at overlade det til kommunerne finder vi ikke ville være en ret måde at gøre det på.

Derfor må vi sige, at vi indtil videre – i hvert fald med den form, lovforslaget har – ikke kan medvirke til dets gennemførelse.

Flygaard (DR):

Jeg vil gerne sige tak til fremskridtspartiets ordfører for, at jeg på grund af efterfølgende udvalgs møde i finansudvalget kunne komme ind her.

Det kommer næppe som nogen overraskelse, at retsforbundet ikke kan støtte det af venstre fremsatte forslag. Vi må afvise forslaget. Forslaget lægger klart op til en forskelsbehandling, og vi nærer især frygt for, at der vil blive ført en hård kurs over for sommerhusejere m. v., fordi disse mennesker ikke bor i kommunen, men blot har sommerbolig eller anden bolig i kommunen. Det mener vi ganske klart ikke kan være rimeligt.

Vi vil imidlertid gerne benytte lejligheden til at understrege, at en jordbeskatning i høj grad løser de problemer, der er en følge af, at arbejdskommune, bopælskommune og fritidskommune ikke er sammenfaldende. Da grundskylden efter sin natur beskatter de

[Flygaard]

muligheder, der er, er denne form for beskatning efter vores opfattelse langt smidigere end indkomstbeskatning. Med årsvurderinger vil der komme et udmærket grundlag for at regulere jorden efter den værdi, den har henholdsvis som landbrugsjord, skovjord og anden jord, og med faldet i landbrugets indtjening vil der via en tilpasning af jordværdierne komme den tilpasning, der er udtryk for en ændret forventning om fremtidig indtjening. Vi har for så vidt kunnet konstatere det ved den 17. alm. vurdering – med det kendskab, vi allerede nu har til fordelingen mellem landbrugsjord og anden jord.

For så vidt angår ubebyggede grunde vil man sondre efter, med hvilket formål erhvervelsen er sket. Det kan man måske gøre i nogle tilfælde, medens det i andre tilfælde må forekomme endog meget svært at foretage en sådan sondring. Det vil efter retsforbundets opfattelse øge retsikkerheden. Retsforbundet havde ellers forstået venstre således, at det er tilhænger af en forøgelse af retssikkerheden, men det kan jeg altså forstå ikke fuldt ud er tilfældet.

Ud fra bemærkningerne til forslaget fristes man til at spørge, om det er meningen, at kolonihaver skal have et ordentligt gok oven i nødden. Hvis nogle skal betale mindre, så må jeg forstå det således, at andre skal betale mere.

Retsforbundet har noteret sig, at man i venstre er af den opfattelse, at produktionsjord i form af landbrugsjord ikke skal betale grundskyld. Når man imidlertid ser på, hvad jord af forskellig bonitet og beliggenhed bliver benyttet til, så forekommer det ikke retsforbundet, at der for landbrugsjorden gør sig særlige forhold gældende, uanset at dette anføres fra venstres side. Enhver anvendelse af jord er, set ud fra et samfundsmæssigt og samfundsøkonomisk synspunkt, udtryk for en produktiv virksomhed. Det gælder også i de tilfælde, hvor et jordstykke danner grundlag for en privat bolig for en familie, ja, det gælder også for udlejningsejendomme.

Jeg skal til sidst sige, at retsforbundet gerne vil være med til en hurtig, men ikke just velvillig behandling af det foreliggende lovforslag.

Birthe Nielsen (SF):

Jeg vil da godt sige, at vi fra socialistisk folkeparti er enige i, at det må være op til kommunerne selv at fastsætte grundskyldpromillen. Det mener vi principielt også, fordi de lokale politikere er bedst til at vurdere, hvordan beskatningsgrundlaget skal være i de enkelte kommuner ud fra befolkningssammensætningen. Derfor er vi også modstandere af, at man fastfryser grundskyldpromillerne, f. eks. i amtskommunerne.

Bemærkningerne til lovforslaget forstår jeg ikke rigtig; jeg synes, der er et paradoks. Venstre siger på den ene side, at det skal lægges helt ud til kommunerne at afgøre, hvad grundskyldpromillen skal være, og deri er vi såmænd principielt enige. Men i bemærkningerne til lovforslaget siger man på den anden side, at der er noget, man prioriterer højere end andet, og det er bl.a. produktionsjord, som man siger helt skal fritages for skat. Deri er vi ikke enige. Hvis man virkelig ønsker selvbestemmelse og en form for selvforvaltning i kommunerne, så kan der ikke være nogle bestemte grupper, man herindefra centralt vil friholde, mens andre grupper, lejerboliger og sådan noget, er man ikke på samme måde tilhænger af skal friholdes; det er produktionsjorden, der skal fritages. Deri er vi ikke enige.

Vi er enige i, at kommunerne og amterne er bedst til at vurdere skattegrundlaget i kommunerne og i amterne, og vi har heller ikke noget imod en differentiering på landbrugsjord osv. og på ejendomme af forskellige typer, men i bemærkningerne til lovforslaget kommer den politiske uenighed, fordi vi kan se, at venstre særligt vil friholde produktionsjorden. Vi mener, at det må være helt op til de lokale myndigheder at vurdere og fastsætte grundskylden, og at der ikke er nogen, der skal friholdes på andres bekostning. Hvis man virkelig ville gøre noget for selvbestemmelsen, så kunne man have nøjedes med undertitlen i lovforslaget: Ret for primærkommuner til at benytte forskellige satser for grundskyldpromillen, alt efter grundarealernes anvendelse.

Vi er i hvert fald ikke enige i bemærkningerne, og bemærkningerne hænger jo sammen med forslaget, og vi ved godt, hvad venstre politisk ønsker at gøre herinde. Deri er vi ikke enige, men vi er enige i de overordnede principper.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre må afvise forslaget om differentieret grundskyld inden for den enkelte kommune. Principielt mener vi, at forskellene i jords værdi må afspejle sig i vurderingerne, og at skatten må rette sig efter disse vurderinger.

Jeg vil godt sige, at vi for så vidt har forståelse for venstres forslag i den forstand, at det netop lægger op til den øjeblikkelige situation for landbruget, hvor vi jo ikke er i tvivl om, at man mange steder sidder utrolig hårdt i det, også hvad angår ejendomsskatterne. Vi kan være enige med venstre i, at man i den situation, vi er i nu, bør behandle produktionsjord anderledes end jord til boligformål. Det er netop grunden til, at vi er med i det forlig, der afvikler fradragsretten for skat af boligjord, men ikke af erhvervsjord. Resultatet heraf er netop en forskydning af byrderne til fordel for især landbruget.

En egentlig fjernelse af al skat på produktionsjord vil efter vores mening forudsætte, at man får en løbende indefrysning af de stigninger i værdierne, som sker, og som er sket, ud over den almindelige kroneforringelse, og en heraf følgende forrentning af disse indefrosne prioriteter. Derfor kan vi altså ikke medvirke til uden videre at afskaffe skatten på produktionsjord.

Det har allerede været nævnt fra andre ordføreres side, og jeg skal tilslutte mig de synspunkter, at det er helt forkert at sætte sommerhusgrunde og fritidsformål, som der står i litra d, for sig selv. Jeg vil her pege på det helt afgørende, at de mennesker, der bliver stillet over for et krav om skat, jo ikke har valgt i den kommune, hvor de har deres sommerhusgrund. Det må være helt afgørende, at man har den mulighed. Jeg tror, at den bedste snor, man har i sommerhuskommunerne i den henseende, er, at man behandler parcelhuse og landbrug ens, når det drejer sig om at fastsætte grundskyldpromillen.

I den forbindelse vil jeg godt sige, at det netop er det argument, der har været brugt mod den kritik, der i den løbende debat har været af fradragsretten for boligjord, at man nu vil kunne flå sommerhusejerne. Det tror jeg faktisk der er en meget god bremseklods på, netop fordi man ikke kan flå dem isoleret. Man er nødt til at tage sine parcelhus-

vælgere og sine landbovælgere med i betragtning. Derfor er dette forslag altså helt farligt i den henseende.

Vi må afvise lovforslaget.

Bollmann (CD):

Fra CDs side kan vi være enige i princippet om, at produktionsjord skal være skattefri. Vi mener bare ikke, at det skal gøres på den måde, som her er foreslået. Der er ingen garanti for, at vi får et lavere niveau, og det er det, vi arbejder frem imod. Vi har jo selv været med til tidligere at fremsætte lovforslag, hvorefter grundskylden for landbrugsjord skulle afvikles over 5 år i stedet for over de 15 år, vi har foreslået for almindelige grunde.

Arne Bjerregaard (KrF):

Man kan selvfølgelig først stille sig spørgsmålet, hvorfor venstre ikke fremførte forslaget i sin regeringstid, det er jo ikke så længe siden.

Vi er fra kristeligt folkepartis side ikke så uvillige til at diskutere et forslag af denne art. Det rejser bare en række problemer. Jeg må nok sige, at som forslaget er fremsat, kan det blive meget morsomt, hvis man mener, der er en sådan forskel imellem socialdemokratiske kommuner og venstrekommuner, for i forslaget står der jo ikke, at man skal ned-sætte grundskyldpromillen for landbrugsjord, den kan lige så godt sættes i vejret. Det kan altså blive meget lystigt. Hvis man har denne forskel i opfattelsen, vil man i alle socialdemokratiske kommuner, hvis jeg ellers har forstået indlæggene ret, sætte promillen op for landbrugsjord og sætte den ned på andre områder, og hvor den modsatte politiske opfattelse hersker, vil det være modsat. Det vil altså være særdeles uheldigt for enkelte grupper eller bestemte grupper i samfundet, afhængigt af, hvilken kommune de bor i. Det er et af de problemer, man kommer ud for, og vi forøger mange andre problemer, med uensartethed over hele landet til følge, og det mener jeg ikke er umiddelbart hensigtsmæssigt.

Jeg mener, det er rimeligt at diskutere, om man skal udlægge muligheden til kommunerne for at lave en differentieret grundskyldpromille, men jeg mener, at det skal undersø-

[Arne Bjerregaard]

ges grundigt, om man kan gøre det på en forsvarlig måde.

Vi må da sige, at når vi nu gennemfører, at fradragsretten for grundskat skal ophæves, så har vi dermed imødekommet bl.a. landbruget. Derved tilfører vi landbruget op imod 200 mill. kr. Det er bemærkelsesværdigt, at venstre ikke ønsker at støtte et sådant forslag, hvormed vi netop hjælper landbruget og giver det en lavere grundskyld, men altså ønsker at gøre det på denne måde.

Altså: vi har intet imod at diskutere et sådant lovforslag, men sådan som det er udformet, kan vi ikke være med til at gennemføre det.

Tang Sørensen (FP):

Jeg er enig i venstres intentioner med dette lovforslag. Jeg går ud fra, at venstres intentioner med lovforslaget er, at den kommunale grundskyldpromille på produktionsjord skal være nul. Jeg synes også, det er en uskik, at man beskatter produktionsjord. Det indebærer, at landbrugserhvervet i 1981 må aflevere omkring 200 mill. kr. til de kommunale kasser i form af beskatning af dets produktionsjord, og det er jeg enig med partiet venstre i ikke er særlig tilfredsstillende.

Men som lovforslaget ligger her, er jeg bange for, at det vil få en lang række uheldige konsekvenser. Hvis man tænker sig, at dette lovforslag bliver vedtaget, så er det jo ikke ensbetydende med, at man afskaffer den kommunale grundskyld på produktionsjord. Man kunne meget vel komme ind i den problematik, at en lang række kommuner ville sætte beskatningen af produktionsjorden i vejret i stedet for at nedsætte den, hvad jeg er sikker på er venstres mening med dette lovforslag.

Jeg skal ikke gentage den lange række af argumenter, andre ordførere er kommet med, for, at lovforslaget ikke bør gennemføres. Vi behandler i øjeblikket et lovforslag, nemlig nr. L 205, hvor vi letter den amtskommunale grundskyld. Jeg finder også, at man ude i kommunerne burde lette den kommunale grundskyld, men jeg tror ikke, at man ved at gennemføre lovforslag nr. L 226 kan være sikker på, at man letter den kommunale grundskyld på produktionsjord. Derfor vil vi i udvalget stille en række opklarende spørgsmål vedrørende dette problem.

Ivar Hansen (V):

Jeg kan selvfølgelig godt lytte mig til efter de ordførertaler, der er holdt, at der ikke er flertal – det er endda et stykke fra, at der er det – for at gennemføre det forslag, vi her har bragt frem til behandling i folketings salen.

Vi havde ønsket i denne folketings samling – det har vi markeret dels gennem egne lovforslag, dels gennem støtte til de lovforslag, andre partier har fremsat – at få amtsgrundskylden afviklet, få den væk, specielt for så vidt angår den del af amtsgrundskylden, der hviler på produktionsjord. Det har vi ikke lagt skjul på, men vi har også måttet erkende, at den mulighed ikke var til stede, i hvert fald ikke som folketinget er sammensat nu. Derefter har vi sagt, og det har jeg også givet udtryk for under tidligere behandlinger af lovforslag, der tangerede den samme emnekreds – jeg husker, at vi havde en debat her i folketinget på grundlag af et forslag, der var stillet af centrum-demokraterne, om afvikling af ejendomsskatter, og da gav jeg klart udtryk for det – at når den mulighed ikke var til stede, så ville venstre som et alternativ og som en anden mulighed i hvert fald give kommunerne en større selvbestemmelsesret på dette område. Jeg må nok sige, at debatten om dette forslag har været nedslående, idet jeg synes, at der såvel fra ministerens side som fra en række ordføreres side er givet udtryk for en holdning over for kommunerne, der er præget af nogen mistillid til, om det nu kunne gå an at give kommunerne denne større selvbestemmelsesret til at fastsætte den primærkommunale grundskyld, vurderet og baseret på forskellige ejendoms-kategorier.

Man kan selvfølgelig diskutere, hvorvidt den opdeling, vi har foretaget, i fire hovedkategorier, er den rigtige. Jeg har noteret mig den kritik, der er kommet til udtryk i så henseende, og det er da sandsynligt, at et udvalgsarbejde om den opdeling, vi her har foretaget, vil vise, at der kan være behov for justeringer.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi jo i folketingets kommunaludvalg for øjeblikket behandler et lovforslag fremsat af indenrigsministeren, som vi i øvrigt skulle gøre færdigt i løbet af få dage, forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne

[Ivar Hansen]

af faste ejendomme, nr. L 206, og dér har ministeren stillet et ændringsforslag, som går ud på, at man lægger loft over den kommunale grundskyld. Her er man altså parat til, når det går den vej, at gribe ind i kommunernes selvbestemmelsesret, ganske vist med modsat fortegn. Man er i hvert fald ikke fremmed for den tanke at gribe regulerende ind. Den måde, vi ønsker at gribe ind på, er måske nok med en regulering, men det er en regulering, der fører til en øget selvbestemmelsesret, og i modsætning til en række ordførere er jeg og vi i venstre ikke betænkelige ved at give kommunerne denne større selvbestemmelsesret.

Man siger, at det vil føre til manglende ensartethed. Hr. Arne Bjerregaard var inde på den tanke, at i socialdemokratisk styrede kommuner kunne man forestille sig at de ville sætte grundskyldbeskatningen af landbrugsjord op, og så ville de sætte den ned for andre ejendoms-kategorier, og i venstrestyrede kommuner ville det være anderledes. Det tror jeg ikke et øjeblik på. Jeg tror i øvrigt, man i kommunerne både i så henseende og i forhold til sommerhusene, fritidsgrundene – de kommuner, som har en ret høj andel af sommerhuse og fritidsgrunde – i høj grad ville disponere fornuftigt.

Vi siger ikke i vores forslag, at kommunerne skal afskaffe beskatningen af produktionsjord. Vi ser gerne, at de gør det, og vi har nikket anerkendende til de kommuner, der helt har afskaffet den primærkommunale grundskyld. Det er klart, at det er vores hensigt, det lægger vi ikke skjul på, men vi lægger heller ikke skjul på i forslaget, at det må være helt op til de enkelte kommuner, hvordan de vil disponere. Vi tror, det ville være et nyttigt erhvervspolitisk instrument. Jeg vil heller ikke lægge skjul på, at en væsentlig baggrund for det forslag, vi har stillet – det står også i bemærkningerne – var at give kommunerne mulighed for at disponere erhvervspositivt i en situation, hvor så mange erhvervsvirksomheder har store vanskeligheder.

Forleden dag, da vi havde deputationssmodtagelse i folketingets kommunaludvalg for landbo- og husmandsforeningerne i relation til ministerens forslag, som jeg refererede til før, blev der ikke lagt skjul på, at eksempelvis landbruget, når det skal betale grundskyld de nærmeste år, er i den situati-

on, at formentlig mellem halvdelen og to tredjedele af landmændene, fordi de ingen indtjening har, har tre forskellige muligheder at vælge imellem: de kan låne, eller de kan gå ud på arbejdsmarkedet og få en indtjening dér. Disse to muligheder vil formentlig ikke være til stede. Så vil der være en tredje mulighed, og det er at realisere driftsmidlerne. Det er netop med baggrund i disse kendsgerninger, vi har ønsket at bringe et forslag frem, der gav kommunerne mulighed for at tage hensyn til de forhold, der desværre råder i store dele af erhvervslivet.

Jeg er selvfølgelig klar over hr. Egon Jensens holdning til denne sag. Den kommer naturligvis ikke bag på os, og jeg har ingen særlige bemærkninger til det, hr. Egon Jensen gav udtryk for.

Det, der er gået igennem de forskellige indlæg, både hr. Flygaards og fru Aase Olesens og andres, har været det synspunkt: kan det nytte noget, går det an at give kommunerne denne frihed til at disponere i henseende til en differentieret grundskyldpromille? Dér kan jeg altså konstatere, at vi er uenige.

Fru Aase Olesen sagde en interessant ting, nemlig at afskaffelse af skat på produktionsjord i hvert fald må betyde, at vi i stedet for skal have indført en indefrysning af den løbende værdistigning. Jeg ved ikke, om det skal forstås som et nyt synspunkt fra det radikale venstres side, men vi har jo stadig væk en kapitalvindingsskat, som i ret høj grad beskatter den såkaldte værdistigning på det tidspunkt, da en ejendom sælges. Jeg ved ikke, om jeg må forstå fru Aase Olesen på den måde, at det var en ny slags værdistigningsafgift, der skulle indføres.

Fru Aase Olesen brugte også udtrykket, at det kan betyde, at sommerhusejerne bliver flået. Jeg skal blot gentage, at det tror vi ikke et øjeblik på fra venstres side. Vi mener ikke, at der er belæg for et sådant synspunkt.

Fru Birthe Nielsen var enig i en række principper, men hun var godt klart over, at vores politiske hensigter var forskellige, og det tror jeg uden videre jeg kan erklære mig enig i. Men så sagde fru Birthe Nielsen: Hvorfor netop produktionsjord? Må det ikke være sådan, at kommunerne frit kan disponere? Jo, selvfølgelig. Det tror jeg også jeg har givet udtryk for. Vi har ikke lagt skjul på hensigten i så henseende.

[Ivar Hansen]

Jeg tror ikke, jeg har stort mere at tilføje til de synspunkter, der er lagt frem. Vi tager til efterretning, at der ikke er flertal i folketinget for vore synspunkter, men jeg synes alligevel, jeg fra flere ordføreres side har registreret, at der er en vis interesse for at drøfte de principper, vi har lagt frem med dette lovforslag.

Arne Bjerregaard (KrF):

Først må jeg sige, at kapitalvindingsskatten er jo en sag imellem S og V – som vi selvfølgelig har prøvet at lempe noget på, men det har S og V jo ikke så gerne villet. Venstre fremhæver, at der er tale om en erhvervsmæssig foranstaltning for at forbedre erhvervsvilkårene. Derfor undrer det mig, at venstre så klart går imod en ophævelse af fradragsretten for grundskat, for hvis man ingen indkomster har f. eks. i landbruget, falder grundskatten med 100 pct., fordi man ikke kan reducere den med et fradrag. Hvis man har en indkomst, bevarer man sine fradrag, samtidig med at man får lavere promiller. Altså uanset hvordan man vender og drejer det, vil landbruget specielt blive hjulpet med ophævelse af fradragsretten for grundskat. Hvorfor vil venstre så ikke give landbruget den håndsrekning? Hvorfor skal det endelig være på denne måde, som måske visse steder kan være tvivlsom?

Svend Heiselberg (V):

Både ministeren og flere ordførere gav udtryk for ængstelse for, at venstre gerne vil have afskaffet skat på produktionsjord. Det er ganske rigtigt, at det vil venstre.

Der er mange, der undrer sig over, hvorfor det går så godt f. eks. med hollandsk landbrug. Ministeren skulle spørge sine partifæller, der var med i Holland at se på hollandsk landbrug, spørge dem, hvilket indtryk de fik, og hvorfor de tror, at det går så godt for hollandsk landbrug. I Holland betaler man bl.a. ikke skat af produktionsjord. I Danmark betalte landbruget i 1980 i amtsgrundskyld 560 mill. kr., i kommunal grundskyld 350 mill. kr., og så var der en devalueringsskat på 260 mill. kr. Det vil sige, at dansk landbrug sådan set kom til at betale ca. 1,2 mia kr. i skat af produktionsjord.

Det er ganske klart, at dansk landbrug har ingen som helst mulighed for at leve op til

de forventninger, som f. eks. hollandsk landbrug kan indfri. Det er beklageligt, at der her i folketinget ikke er den mindste forståelse for, at hvis vi skal hjælpe erhvervslivet, så må vi have afskaffet nogle af de fuldstændig urimelige og tåbelige skatter. Skat på jord, som man har købt, og som man har skøde på, er en urimelighed.

Aase Olesen (RV):

Jeg ved ikke, om det var på skrømt, hr. Ivar Hansen lod, som om jeg sagde noget nyt vedrørende kapitalvindingsskat, men hvis hr. Ivar Hansen ikke har hørt det før, skal jeg gerne gentage det. Jeg vil gøre det kort, for det er jo ikke det, vi har til diskussion i dag. Det radikale venstre mener, at den kapitalvindingsskat, vi har i dag, er forkert og uretfærdig. Den er som bekendt gennemført med venstres og socialdemokratiets stemmer, og vi har fra starten, da vi indførte denne 9 pct.s regulering, påpeget, at den var til skade for de små jordbesiddere. Det, vi ønsker, er at erstatte denne kapitalvindingsskat med en indefrysning af de samfundsskabte værdier og en deraf følgende løbende forrentning af prioriteringen. Det er ikke noget nyt, det har vi sagt gentagne gange. Jeg kan henvise til f. eks. de debatter, der har været om retsforbundets forslag om indefrysning af samfundsskabte værdier.

Når jeg henviste til den debat, der har været om sommerhuskommunerne, og dér brugte udtrykket »flå sommerhuskommunerne«, var det med henvisning til den debat. Det er bl.a. professor Thorlund Jepsen, der har brugt det udtryk, og jeg tog afstand fra det. Jeg mener, vi kan tage afstand fra påstanden om, at det ene eller det andet forslag vil flå sommerhuskommunerne – vel at mærke de forslag, vi hidtil har fremsat blandt forligspartierne. Derimod kunne det forslag, som venstre nu fremsætter, give anledning til at bruge sådan et udtryk.

Alfred Hansen (DR):

Det er hr. Svend Heiselbergs indlæg vedrørende hollandsk landbrugs gode rentabilitet, der kalder mig herop. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke det er sådan, at man i Holland har skat på bygninger, og om ikke det kunne være lige så stor en økonomisk byrde for landbruget, hvis det fik skat på

[Alfred Hansen]

bygninger efter hollandske forhold, som de meget beskedne grundskatter, man har i Danmark.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke det er rigtigt, at det, at hollandske landmænd i stor udstrækning kan blive forpagtere, enten hos private eller hos staten, betyder, at deres etableringsomkostninger og deres løbende driftsudgifter er mindre end tilsvarende danske landmænds, som må ud på det åbne marked og skal betale dagsprisen. I hvert fald de landmænd, der har etableret sig de senere år, har for deres landbrugsejendomme måttet betale betydelig mere end den pris, som afkastningsevnen betingede. Endelig spiller også renteniveaue ind. Renteniveaue i Holland er 11 pct. Vi ved desværre, at det er oppe på 18–20 pct. i Danmark.

Er det ikke de tre faktorer, der er stærkt medvirkende til, at hollandske landmænd har et bedre konkurrenceforhold end danske landmænd, altså med hensyn til skat på bygninger, med hensyn til forpagtning – ved en langt mindre forpagtningsafgift end den landmand, der i dag køber jord eller gård i Danmark, og som må betale renten af hele købsprisen – og så endelig med hensyn til renteudgifterne?

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Når nu ministeren skal forklare hr. Alfred Hansen nogle ting, som hr. Alfred Hansen fik oplyst under sit besøg i Holland, vil ministeren måske også forklare, om den skat, man betaler på bygningerne, står i noget som helst forhold til den produktionsskat, der bliver betalt her i Danmark. I øvrigt fik hr. Alfred Hansen også oplyst under Hollandsbesøget, at landmændene var meget interesserede i at købe den jord, som staten ejede, nemlig 10 pct.

(Kort bemærkning).

Alfred Hansen (DR):

Nej, hr. Svend Heiselberg, men vi fik oplyst, at da der var tale om, at 50 landmænd kunne få en statsforpagtning – det var et eksempel fra et bestemt område ude i polderne – var der 3.000 ansøgere. Så det er ikke rigtigt, at der er stor interesse for at købe jord, men der er meget stor interesse for at få

lov til at forpagte jord. Da den bortforpagtede jord imidlertid er af begrænset omfang, er det klart, at man i nogen udstrækning må ud på det åbne marked.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg har ikke til hensigt at gå ind i en diskussion om hollandsk kontra dansk landbrug. Dertil ved jeg for lidt om det hollandske landbrug. Jeg ved dog så meget, at der er ganske betydelige forskelle i ejendomsforhold, i skatteforhold og meget andet. Det bevirker, at det ville være halsløs gerning af mig i en diskussion som denne at forsøge på at udskille den del af forskellene på den måde, landmændene arbejder på, på de vilkår, de arbejder under i Holland og i Danmark, som stammer fra, at vi har en lidt anden ejendomsbeskatning og jordbeskatning, end de har i Holland. Det tror jeg ikke der er ret mange der ville komme godt fra.

Jeg synes, en række ordførere har ført mange gode argumenter af saglig og teknisk art frem imod dette forslag. Jeg synes derfor ikke, det er rimeligt, når hr. Ivar Hansen siger, at vi giver udtryk for mistillid til kommunerne ved at sige nej til et u hensigtsmæssigt og ikke særlig gennemtænkt forslag, der vil føre til meget forskellige resultater rundt omkring – à propos det, der er blevet sagt, efter min mening med rette, om kommuner med mange sommerhusgrunde – og som derfor bestemt ikke med bare nogen sikkerhed vil føre til det resultat, som er venstres hovedformål med at fremsætte forslaget. Det er ikke helt rimeligt at sige, at det er udtryk for mistillid til kommunerne, at vi siger nej til et lovforslag, der ikke fører til et fornuftigt resultat.

Ivar Hansen (V):

Jeg synes, det er udtryk for en art mistillid til danske kommuner, over for hvilke der dog i øvrigt fra dette folketing igennem årene er taget ganske mange skridt til at sikre en større selvbestemmelsesret på en række områder. Jeg synes, det er udtryk for en art mistillid, hvis man ikke også på dette område vil give kommunerne en større selvbestemmelsesret, ikke alene til som hidtil frit at kunne fastsætte grundskyldpromillen for kommunen, men også i henseende til at kunne foretage en differentiering, som giver

[Ivar Hansen]

kommunerne en mulighed for at disponere mere velvilligt og imødekommende over for erhvervene.

Ministeren siger, at forslaget vil føre til det modsatte af det, venstre ønsker: det vil føre til meget store forskelle osv., det vil føre til, at nogle typer kommuner – der er jo specielt nævnt sommerhuskommuner – vil få en meget vanskelig situation, specielt for så vidt angår hensynet til denne ejendomskategori. Det kan kun være en påstand, hr. indenrigsminister. Og selv om der så skulle være forskelle fra kommune til kommune, hvad angår grundbeskatningen, så spørger jeg: gjorde det egentlig noget?

Jeg har derudover en kommentar til hr. Flygaards indlæg, som jeg glemte før. Det giver mig anledning til en mere generel bemærkning. Hr. Flygaard sagde, at man fra retsforbundets side måtte være imod forslag af den art, bl.a. med den begrundelse, at skal nogen betale mindre, som forslaget jo klart lægger op til, så må det betyde, at andre skal betale mere. Det er jo kun tilfældet, for så vidt man i kommunerne disponerer efter, at man skal have et uændret provenu ind for grundskyldens vedkommende. Det kunne være, der var flere kommuner, der disponerede så fornuftigt, at man satte grundskylden ned.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til hr. Ivar Hansen, at jeg tror ikke, kommunerne er rørt til tårer ved den hensyntagen, der her vises fra venstres side med hensyn til udvidet kommunal selvbestemmelse. Det er fremgået med al mulig tydelighed, at det, der er formålet, er på denne måde at komme igennem med en lempelse af beskatningen af produktionsjord og slet ikke et spørgsmål om at komme igennem med en større frihed til kommunerne i det kommunale selvstyres navn. Det er jo slet ikke det, der er venstres hensigt i sagen. Det er det, man dækker sig bag, men det er ikke hensigten.

(Kort bemærkning).

Mølgaard (DR):

Hr. Ivar Hansens begrundelser for lovforslaget får mig til at stille hr. Ivar Hansen det spørgsmål, om han kunne tænke sig en kommunal styrelseslov, der gav kommunerne ad-

gang til at opkræve en forskellig kommunal indkomstskat af smede, bagere og landmænd, hvor man indrettede procenterne efter professionen og ikke efter indtægtens størrelse – i det kommunale selvstyres navn.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Det sidste lyder meget interessant og kunne nok være givtigt ud fra en nationaløkonomisk betragtning.

Det, jeg i grunden ville, var at spørge hr. Ivar Hansen nok en gang: hvordan kan det være, at venstre er så ivrigt for at få gennemført dette forslag, som eventuelt vil hjælpe landbruget med hensyn til grundbeskatning, når man ikke vil være med til at mindske landbrugets grundbeskatning med op til 200 mill. kr. ved at ophæve fradragsretten for ejendomsskat? Hvordan kan det være? Er det af rent partitaktiske grunde, eller er der nogen logisk forklaring på det?

(Kort bemærkning).

Ivar Hansen (V):

Jeg tror, hr. Arne Bjerregaard skulle have undladt at stille det spørgsmål, men da nu hr. Arne Bjerregaard spørger en gang til, skal jeg da gerne svare. Det kan da meget vel være, at det forslag, hr. Arne Bjerregaard har været med til at gennemføre, betyder, at landbruget får en mindre grundbeskatning. Det kan da godt være, men det må jo så betyde – efter hr. Arne Bjerregaards formodning, sådan forstod jeg ham i hvert fald – at andre så ville komme til at betale de ca. 200 mill. kr., hr. Arne Bjerregaard gav udtryk for at landbruget ville komme til at betale mindre. Det vil jo ikke ændre den uretfærdighed, at man betaler disse grundskatter, uanset om der er en indtægt bagved eller ej.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Nu skal vi passe på, at vi ikke kommer hele skattelovgivningen igennem.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg synes, hr. Ivar Hansen skylder mig en forklaring på, hvorledes man kan lempe beskatningen på andre områder for landbruget, uden at man skal tage pengene andre steder

[Arne Bjerregaard]

fra. Pengene kommer vel ikke ud af den blå luft. Hvordan vil hr. Ivar Hansen forklare det?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik herefter til dagsordenens punkt 18, som var:

18) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. 1042

1) Til miljøministeren af:

Mølgaard (DR):

»Agter regeringen at stille krav til Elsams undersøgelsesprogram om at leve op til den standard, som man måtte forvente ved undersøgelsesernes start?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet er rejst, fordi det ikke på anden måde har været muligt at få svar på myndighedernes holdning til Elsams stadige indskrænkning af undersøgelsesprogrammet.

Allerede da Elsam gik i gang med affaldsundersøgelserne, var der sket en svækkelse i forhold til det af Hessnerudvalget opstillede program – bl.a. med den faseopdeling af programmet, som gør Elsams undersøgelser højst tvivlsomme.

Siden er der sket yderligere svækkelser. Det måleudstyr, som Elsam har benyttet, har fra starten været kritiseret fra kompetent hold. Kritikken har vist sig at være korrekt – man har ikke været i stand til at gennemføre de transmissionsmålinger, som skulle give et billede af den undersøgte salthorst. Der er også tale om et meget begrænset hydrogeologisk måleprogram.

Tillige bliver der kun tale om vurdering af en enkelt horst, hvor man oprindeligt regnede med at kunne vurdere flere »egnede« horste.

Endelig satser man ensidigt på en dybhulsdeponering, på trods af at der var forudsat undersøgelse af en skaktmineløsning.

Man kan i høj grad frygte, at myndighederne ikke efter afslutningen af Elsams arbejde vil have mod til at kræve undersøgelserne gennemført på ny.

Mølgaard (DR):

Når jeg stiller et spørgsmål i en så generel udformning, som det er gjort, ligger det helt konkrete netop i tilføjelsen om forventningerne ved undersøgelsens start. At man agter at stille krav, er der vel ingen tvivl om, men spørgsmålet er, om disse krav ikke på nuværende tidspunkt kan defineres lidt nøjere.

Jeg har tidligere spurgt, om det er korrekt, at man er på vej til at opgive dele af undersøgelsesprogrammet. Baggrunden var den, at regeringen stillede krav om tilfredsstillende sikkerhed vedrørende affaldsdeponeringen, inden man overhovedet kunne tænke sig at drømme om at indføre a-kraft her i landet, og det var jo beroligende for befolkningen at vide, at man ville have en tilfredsstillende sikkerhed.

Danmarks geologiske Undersøgelse, der er en uafhængig institution, skitserede et meget stort og omfattende undersøgelsesprogram som det, der var nødvendigt, hvis man skulle have en rimelig sikkerhed. Da Elsam ikke havde tid til at vente på det, tillod regeringen, at Elsam lavede sit eget undersøgelsesprogram. Efterhånden har man fået afklaret – jeg har for mit vedkommende fået afklaret det ved at stille spørgsmål til miljøministeren – at denne undersøgelse bliver mere og mere indskrænket. Der står i besvarelsen af et spørgsmål, som jeg stillede til skriftlig besvarelse, spørgsmål nr. 974, at elværkerne oplyser, at rapporteringen vil indeholde resultater af refleksionsmålinger, men ikke resultater af transmissionsmålinger, da udstyret ikke er færdigudviklet til praktisk brug. Man siger, at »boremudders tilstand sætter en stærk tidsmæssig begrænsning på eventuelt efterfølgende sondemålinger«.

Det er jo et gevaldigt skred, der dermed sker.

Regeringen konstaterer, at man i øvrigt vil tage stilling til det, når rapporteringen fore-

[Mølgaard]

ligger fra elværkerne. Men regeringen må vel allerede på nuværende tidspunkt have gjort sig klart – på baggrund af disse betydelige skred i retning af ringere undersøgelse end det, der fra Danmarks geologiske Undersøgelse i sin tid blev fordret, og end det, der senere fra Elsam var skitseret som det, man vil gennemføre af undersøgelser – om det er noget, regeringen overhovedet vil acceptere som noget, der er nok.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har været i forbindelse med miljøstyrelsen, der oplyste, at elværkerne har inddelt undersøgelsesarbejdet i etaperne 1, 2 og 3. Elværkernes nuværende etape 2-undersøgelse sigter mod at fremskaffe den fornødne dokumentation for, at betryggende deponering af højradioaktivt affald i givet fald og på et senere tidspunkt kunne ske i en dansk salt-horst.

Undersøgelserne i etape 3 skulle danne baggrund for en egentlig byggeansøgning. Elværkerne forventer, at disse undersøgelser først skal påbegyndes efter år 2000, da et eventuelt geologisk deponeringsanlæg tidligst år 2020 skal være klar til at modtage højradioaktivt affald.

Undersøgelserne i etape 2 er beskrevet i elværkernes principprogram for denne etape, og det er dateret den 21. marts 1979.

Det er miljøstyrelsens opfattelse bl. a. på baggrund af udtalelser, der er indhentet fra Danmarks geologiske Undersøgelse og forsøgsanlægget Risø, at elværkernes programforslag omfatter de emner, som er relevante for bedømmelsen af, om der findes danske salthorste egnede for deponering af højradioaktivt affald.

Hvad angår det, der i begrundelsen er anført om transmissionsmålinger, har miljøstyrelsen over for mig oplyst, at refleksionsmålingerne fra dybe borehuller i salt i og for sig er foretaget, og at transmissionsmålinger mellem dybe borehuller i salt ikke er foretaget endnu, men at man venter på resultatet. Før det resultat foreligger i form af en rapport, har jeg vanskeligt ved at kommentere, om det er fyldestgørende eller ej.

Man har orienteret mig om forskellige tekniske forhold omkring boremudderets tilstand og sådan nogle ting, men det er i og for sig ikke ting, jeg – medmindre vi kommer

ind på det i en udbygning af spørgsmålet – vil nævne her, for de er meget tekniske.

Jeg vil summere op og sige: en vurdering af, om de detaljerede undersøgelser vil give den fornødne dokumentation, kan selvfølgelig først foretages af miljøstyrelsen, når elværkernes afsluttende rapporter med resultater og konklusioner er fremsendt til myndighederne, hvilket endnu ikke er sket. Skulle vurderingen vise behov for yderligere undersøgelser, vil miljøstyrelsen naturligvis meddele dette.

Margrete Auken (SF):

Hvis jeg var miljøministeren, ville jeg være lidt mere forsigtig med at høre på de oplysninger, der kommer fra miljøstyrelsen. Det var dog en meget klar oplysning, der kom i det svar, som ministeren delvis læste op af før, nemlig svaret på et spørgsmål fra hr. Bolvig. Det var et skriftligt svar på spørgsmål nr. 995, hvor man kommer ind på en sammenligning med de krav, der er stillet til Gorlebenundersøgelserne. Der står i svaret, at da sigtet med etape 2 i elværkernes affaldsundersøgelser og sigtet med de tyske undersøgelser af salthorsten ved Gorleben således er forskelligt, kan en direkte sammenligning af de to undersøgelser være misvisende. Det er faktisk en meget interessant oplysning, for så må vi vide: hvad er meningen med Elsams undersøgelse, hvis den er forskellig fra det, der er meningen med Gorlebenundersøgelsen, som skal give den endelige sikkerhed?

Da regeringen og socialdemokratiet har forsikret os alle sammen om, at man ikke vil tage beslutning om atomkraft, før man har sikkerhed for en forsvarlig deponering, hvordan kan det så gå til, at man pludselig skærer sådan ned på kravene? Vi andre har naivt forestillet os, at man ville stille krav, der lå på niveau med dem, man stiller i Gorleben, for niveauet skal lægges dér.

De spørgsmål, jeg gerne vil stille ministeren, er tre:

Er der i disse undersøgelser tale om, at man prøver at finde frem til den endelige sikkerhed, som socialdemokratiet har sagt at man vil have for at gå ind for atomkraft?

Eller er der tale om et skøn til videre undersøgelser? Det kan vi naturligvis ingenting have imod.

[Margrete Auken]

Det tredje spørgsmål behøver ministeren ikke svare på – det er bare vores fortolkning af det. Er der tale om en grov manipulation med offentligheden i denne sammenhæng?

Mølgaard (DR):

Så vidt jeg forstod ministeren, sagde han, at elværkernes principprogram fra 1979 indeholdt de relevante emner bedømt fra miljøstyrelsens side. Men der er jo sket et gevaldigt skred i mellemtiden, og selv uden en slutrapportering må det da være muligt at bedømme, om dette skred overhovedet er acceptabelt.

Jeg vil godt spørge ministeren, om han vil love mig og befolkningen, at miljøstyrelsen og regeringen vil tage Elsam's slutrapportering med et ordentligt gran salt.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg står lidt uforstående over for, at fru Margrete Auken nævner Gorlebenundersøgelserne. I dette spørgsmål har der været tale om Elsamundersøgelser, og der har ikke været tale om nogen sammenligninger af nogen art for vort vedkommende. Der har været tale om en objektiv vurdering såvel fra Risø som fra Danmarks geologiske Undersøgelse af det undersøgelsesprogram, der er lagt frem.

De resultater, der skulle fremkomme, er ikke fremkommet endnu, kun delresultater. Så længe disse delresultater ikke udgør et samlet hele, vil det selvfølgelig være halsløs gerning at sige: Vi vurderer hele resultatet således, at der ikke skal foretages videre undersøgelser. Vi vurderer hele resultatet derhen, at der skal foretages de og de supplerende undersøgelser.

Der var derfor ikke tale om en grov manipulation, som fru Margrete Auken nævnte, medmindre hun karakteriserer andre ting end det svar, jeg gav her. Der er tale om en vurdering af et resultat, der ikke foreligger endeligt endnu. Den kan man anstændigvis ikke bede mig om at foretage på dette tidspunkt. Men jeg kan love hr. Mølgaard, at man selvfølgelig vil få denne vurdering fra miljøstyrelsen og fra alle relevante parter af det endelige resultat. Det fremgår i øvrigt også af det svar, jeg giver på det næste spørgsmål.

Waldorff (VS):

Jeg vil godt sige et par ord om, hvorfor det faktisk er relevant at nævne Gorleben, selv om det ligger et andet sted i verden. Det undersøgelsesprogram, som man gennemfører i Tyskland i forbindelse med en mulig deponering i Gorleben, svarer i væsentlige træk til det undersøgelsesprogram, som blev opstillet af Hessnerudvalget. Et 10-årigt undersøgelsesprogram, som efter Hessnerudvalgets mening skulle kunne give et rimelig sikkert skøn over, hvorvidt, eller skal vi sige med deres ord: en høj grad af sikkerhed for, at det var muligt at deponere atomaffald i danske salthorste eller i Danmark i det hele taget.

Det, der er vigtigt, når man diskuterer etaperne 2 og 3, er, at der er sket en glidning imellem etaperne, også efter at Elsam er gået i gang med sit principprogram.

Jeg vil godt nævne selve den vurdering, som formanden for udvalget, Hessner, har fremlagt af det faktum, at man adskiller dette undersøgelsesforløb på 10 år i to dele og altså tager beslutningen om indførelse af atomkraft på grundlag af den første del. Han bliver spurgt i Danmarks Radio den 31. januar 1980:

»Men der lå ligesom i jeres rapport, jeres undersøgelse, at man kunne ikke træffe en afgørelse med rimelig sikkerhed, før disse deponeringsforsøg var udført.«

Hvortil Hessner svarer:

»Det er klart, at det er min personlige opfattelse, at ved at indskrænke forsøgsperioden – eller undersøgelsesperioden – til 2 år, så har man selvfølgelig også sænket sit ambitionsniveau, og det vil altså sige, at den sikkerhed, hvormed man vil kunne udtale sig om mulighederne for deponering af radioaktivt affald i Danmark, den sikkerhed vil blive lavere, end om man havde modellforsøg.«

Det drejer sig dels om modellforsøg, dels om mineskaktløsninger og prøvedeponeringer og flere andre ting, som ikke er med i Elsam's undersøgelsesprogram.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg skal gøre opmærksom på, at det er medspørger, man er, når vi har spørgetid. Det er ikke almindelige indlæg i debatten, man skal komme med som medspørger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

[Fjerde næstformand]

Spm. nr. 1043

2) Til *miljøministeren* af:

Waldorff (VS):

»Hvordan har regeringen tænkt sig at fremme den offentlige diskussion omkring resultaterne af Elsam's atomaffaldsundersøgelse?«

Skriftlig begrundelse

Indtil nu har Elsam vist en formidabel evne til at få medierne drejet på sensationshistorier om, at Elsam har løst problemerne ved atomaffaldsdeponering.

Derimod har kritikken og diskussionen af Elsam's arbejde haft trange kår. Elsam har lukket af for informationer og redegørelser til den lokale befolkning, offentligheden og uafhængige forskere.

Myndighederne har accepteret dette, og miljøministeriet og miljøstyrelsen har ikke gjort det muligt at diskutere problemerne på politisk plan. Yderligere kan man ikke nære nogen synderlig tillid til, at miljøstyrelsen vil sikre en grundig kritik fra uafhængige institutioners og forskeres side.

Situationen er altså den, at man kan risikere, at ingen andre end Elsam kommer til orde, når den endelige rapport fremkommer. Og at det derefter vil være overladt til enkeltpersoner og grupper i befolkningen uden særlige videnskabelige forudsætninger at prøve at trænge gennem med en kritik af Elsam's klart mangelfulde undersøgelser.

Waldorff (VS):

Som det allerede er blevet klart, taler vi her om den ene af de to betingelser, som socialdemokratiet har stillet for at ville gå med til indførelse af atomkraft. Jeg kan understrege med det samme, at vi ønsker ikke indførelse af atomkraft, heller ikke selv om man måtte finde en efter egen mening tilfredsstillende løsning på affaldsproblemet.

Nu har vi hørt lidt om den tekniske side af det. Mit spørgsmål går på: hvilken mulighed får befolkningen – dels den befolkning, som skal leve omkring affaldshullerne i Nordjylland, dels befolkningen i øvrigt – for at vurdere, om man har opnået den sikkerhed, som regeringen siger man vil opnå?

Vi har nu fra Elsam's side i adskillige år oplevet en systematisk vildledning og et tem-

melig konsekvent hemmelighedskræmmeri, bl.a. over for beboergrupperne på Mors. Man har nægtet beboerne aktindsigt – det kan Elsam gøre, fordi det er en privat institution – man har ikke ønsket at give beboerne adgang til delrapporter, på trods af at det har miljøstyrelsen faktisk anbefalet at Elsam gjorde. Vi har også forsøgt her i folketinget at få disse delrapporter, så vi havde mulighed for at tage stilling til, hvad det var, der foregik.

Når det er vigtigt, er det, fordi vi kan forudse, at om ganske få uger kommer der 5 bind, som hedder »Slutrapport fra Elsam's affaldsundersøgelser«, og vi ved på forhånd – for det har Elsam sagt de sidste 2 år – at der vil stå deri, at man nu har bevis for, at man kan deponere radioaktivt affald sikkert i Danmark. Vi har også erfaring for, at Elsam har en fantastisk evne til at brage igennem i offentligheden med sine positive konklusioner.

Jeg mener, at det forhold, at det ikke har været muligt hverken fra Elsam's side eller fra miljømyndighedernes side at diskutere disse ting undervejs, reelt svækker mulighederne for, at befolkningen overhovedet kan tro på dels Elsam's, dels muligvis senere miljøministerens påstand om, at nu er den i orden.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg kan selvfølgelig aldrig sikre mig mod, at hr. Waldorff vil sige: vi tror ikke på miljøstyrelsen. Men lad mig give en forklaring, og lad mig give et svar på det spørgsmål, der blev stillet.

Miljøstyrelsen har over for mig oplyst, at der i forbindelse med vurderingen af delrapporter med undersøgelsesresultater, som myndighederne har modtaget fra elværkerne, er indgået en aftale om faglig bistand ved følgende institutter – jeg læser dem lidt langsomt, så man kan notere sig, hvilke det er:

Afdelingen for elektrofysik, laboratoriet for kemiteknik, laboratoriet for varmeisolerings, laboratoriet for anvendt matematisk fysik, alle fra Danmarks tekniske højskole, samt Danmarks geologiske undersøgelse, laboratoriet for geofysik, geologisk institut ved Århus universitet, Korrosionscentralen ATV og Studsvik Energiteknik A/B.

[Miljøministeren]

Yderlige konsulenter kan forventes inddraget i vurderingen.

De modtagne delrapporter er offentligt tilgængelige, og konsulenternes faglige vurderinger vil være det, når de er modtaget af myndighederne. Det er oplyst over for miljøstyrelsen, at interesserede kan rekvirere eksemplarer af elværkernes sammenfattende rapport om undersøgelsesarbejdet hos elværkerne, så længe oplag haves, når denne rapport først er blevet fremsendt til myndighederne.

Miljøstyrelsen vil efter modtagelsen af elværkernes sammenfattende rapport udarbejde en samlet vurdering, og denne vurdering kan hr. Waldorff ikke vide noget som helst om i dag. Denne samlede vurdering af undersøgelsesresultaterne vil selvfølgelig være i en rapport, der afleveres til miljøministeren, og denne samlede vurdering fra miljøstyrelsen vil naturligvis også blive offentliggjort.

Jeg vil gerne understrege, at jeg mener, det er vigtigt med en offentlig debat om elværkernes affaldsundersøgelse, og såvel de foreliggende som de kommende redegørelser vil kunne bidrage hertil, såfremt debatten ikke på forhånd alt for ensidigt og enøjet skal kobles ind til fordel for bestemte politiske opfattelser.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg havde i aftes fornøjelsen af at se ministeren i TV diskutere tilsætningsstoffer til mad. Ligesom problemerne omkring atomafald og dets deponering er det jo et nyt område, og jeg synes, det fremgik meget klart af den diskussion, vi havde i TV, at en af de måder, vi får bedre hold på nye områder på, netop er gennem den offentlige debat.

Når vi taler om Elsam og Elsams undersøgelser, er vi nødt til at erkende – det har tidligere ministre også indrømmet – at Elsam ikke er det allermost troværdige, når det gælder om at overholde påbud fra andre offentlige myndigheder og institutioner. Derfor er det, jeg vil spørge – da ministeren selv siger og nikker til, at det er så væsentligt med en offentlig debat, og at vi får den så hurtigt som muligt – om ministeren ikke endnu en gang vil overveje at lade offentligheden få adgang til delresultaterne allerede nu. For det er jo rigtigt, at får vi hele bunken på én gang, risikerer vi, at vi ikke får debatten om

alle de ting, der bør debatteres. Jeg vil meget håbe, at ministeren i dag vil sige, at han dog vil overveje det, så vi kan få den ekstra sikring ind, at også andre kan diskutere disse problemer.

Erhard Jakobsen (CD):

Ved talrige lejligheder – ikke mindst anført af Danmarks Radio – sker der en systematisk tilsvining af Elsam. Pressen og mange andre tilsviner konstant Elsam. Kunne ministeren ikke fra denne talerstol sige, at der foreligger faktisk ikke noget grundlag for at kritisere det arbejde, som Elsam har udført i konsekvens af de opdrag, man har fået. Jeg synes, det er rigtigt, at sådan noget bliver sagt og ført frem.

Jeg har så ikke spor imod, at beboerorganisationer og forbrugerorganisationer og »Kvinder mod Fred« osv. får lejlighed til at diskutere delrapporter.

Waldorff (VS):

Jeg vil godt først sige, at det er sådan set rigtigt nok loddet af ministeren, at jeg nærer en dyb skepsis over for, hvordan myndighederne vil tackle det problem med vurdering af Elsams samlede rapport – og også af delrapporterne for så vidt. Jeg vil ikke påstå nu, at sådan vil det gå, og jeg vil ikke påstå, at det forhold, at to af de institutter, som ministeren refererer til, ledes af professorer, som allerede for 2 år siden har sagt, at man havde løst problemet, betyder, at man ikke kan få en saglig, kvalificeret vurdering fra de institutioner. Det må vi se, når de kommer. Det, der er hovedproblemet, er, at med det forløb, der er lagt op til, brager Elsam ud med en rapport om 2 uger lige i begyndelsen af sommerferien, med et fantastisk godt greb om medierne. Det vil sige, at i lang tid, formentlig i 6 måneder, vil man i offentligheden hovedsagelig have Elsams opfattelse af sagen, og først derefter vil der komme nogle pip eller en mere kritisk holdning fra miljøstyrelsen, som så kan begynde at rette op på den forvriddning af den offentlige diskussion, som Elsam har lagt op til.

Vi kender jo Elsams udtalelser, de er simpelt hen ikke til at stole på. Elsam må demtere gang på gang, når man tager fat på deres pressemeddelelser.

[Waldorff]

Man kan sige, at det næsten er ved at være for sent, men det er en alvorlig fejl, at man ikke fra miljøstyrelsens side har sagt, at også delrapporterne skal være offentligt tilgængelige. Det ville give beboerne mulighed for at indhente ekspertudsagn – uafhængige ekspertudsagn i forhold til disse delrapporter – undervejs i processen, så man ikke står og er uforberedt i den situation, hvor Elsam kommer med den glade nyhed om, at nu har man klaret det.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg kan svare hr. Bernhard Baunsgaard meget kort. Jeg mener, at en offentlig debat ikke alene har en stor betydning for nye emner og nye områder. Jeg mener, det er en forudsætning for, at man overhovedet kan vurdere disse forhold, at man diskuterer dem offentligt. Det er over for mig oplyst, at delrapporterne er offentligt tilgængelige. Det materiale, der er i miljøministeriet, er underkastet almindelig offentlighed. Der er altså intet hemmeligt på nuværende tidspunkt.

Må jeg sige til hr. Erhard Jakobsen, at jeg har godt lagt mærke til vurderingen af Elsam, og jeg har selv undret mig over, at den kunne være meget ensidig og kritisk. Men jeg kan godt forstå det, fordi Elsam i de fleste opfattelse må forekomme som en kæmpe stor mastodont. Der foreligger ikke for miljøstyrelsen eller for miljøministeriet nogen grund til kritik af Elsans hidtidige undersøgelser. Om der bliver det senere, ved vi ikke, for det afhænger af den rapport, vi skal modtage.

Jeg må gentage, hvad jeg flere gange har sagt: en rapport, som jeg ikke har modtaget, og som vi ikke har fået kvalificerede vurderinger af, kan jeg ikke tage stilling til. Det nytter ikke, at hr. Waldorff i dag kommer og siger, at et par af de nævnte ekspertafdelinger og specialafdelinger ledes af folk, der er tilhængere af a-kraft. Det mener jeg er irrelevant i en teknisk, objektiv vurdering. Jeg må gå ud fra, at vi kan få en objektiv vurdering fra afdelingen for elektrofysik, laboratoriet for kemiteknik, laboratoriet for varmeisolering, laboratoriet for anvendt matematisk fysik etc. fra Danmarks tekniske højskole. Jeg sagde tilmed, at yderligere konsulenter kan forventes inddraget. Dette konsulentmateriale i form af kommentarer til rapporten tilgår miljøstyrelsen og vil blive

underkastet en bearbejdelse i miljøstyrelsen og resultere i en indstilling til miljøministeren.

Jeg ved ikke, om der er nogen steder dér, der er store lakuner eller mangler oplysninger, så man ikke kan diskutere sagen, men det er nok vanskeligt at diskutere sagen på et meget tidligt tidspunkt, hvor rapporterne, vurderingerne, kommentarerne og konsulenternes indsats ikke foreligger endnu.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 1014

3) Til *forsvarsministeren* af:

Svend Heiselberg (V):

»Vil ministeren – uanset meteorologisk instituts og vejrtjenesternes fremtidige placering – drage omsorg for, at der fortsat til gavn for erhvervslivet, specielt landbrug og fiskeri, offentliggøres ugeprognoser?«

Svend Heiselberg (V):

Det rejste spørgsmål til ministeren skal ses på baggrund af den uro, der i længere tid har været om vores tre eksisterende vejrtjenester – efter min mening på grund af meteorologisk instituts uduelighed, hvilket jo for mange brugere er kommet til udtryk igennem længere tid.

Derimod har der været en udbredt tilfredshed med vejrtjenesten i Karup, som i udstrakt grad anvendes af landmænd, fiskere, konservesfabrikker, frugtavlere, turistvirksomheder osv. Specielt er de omtalte glad for de ugeprognoser, som vejrtjenesten i Karup er i stand til at give.

Til min overraskelse har jeg nu erfaret, at meteorologisk institut nu har stoppet disse ugeprognoser fra Karup med virkning fra 1. juli d.å. Jeg finder, det er ganske ubegrundet, at meteorologisk institut blander sig, og jeg håber, at ministeren her i dag vil give et tilsagn om, at Karup kan fortsætte, indtil der er fundet en endelig løsning på, hvorledes vores tre eksisterende vejrtjenester, nemlig meteorologisk institut, forsvarrets vejrtjeneste og flyvevejrtjenesten, skal organiseres.

Jeg vil gerne tilføje ud fra den personlige erfaring, jeg har vedrørende meteorologisk institut, at det er betænkeligt, om vores tre vejrtjenester skal samles dér.

Forsvarsministeren (Poul Søgaard):

Det er jo besværligt at spå, i særdeleshed om vejret. Derfor prøver vi at få det bedst mulige ud af det, så det ikke bliver spådomme. Meteorologisk institut og forsvarrets vejrtjeneste forsyner henholdsvis offentligheden og de militære myndigheder med den nødvendige meteorologiske information.

Instituttet har også, som hr. Svend Heiselberg nævner, været indforstået med, at det militære vejrtjenestecenter ved flyvestation Karup også har givet den lokale befolkning oplysninger om vejrforholdene, når det skete på en fagligt forsvarlig basis.

I slutningen af april måned i år blev meteorologisk institut opmærksom på, at vejrtjenestecenteret i Karup også forsynede Morgenavisen Jyllands-Posten med vejrudsigter af indtil en uges varighed. Da centeret efter instituttets opfattelse savner mulighed for på forsvarlig måde at udsende vejrprognoser af så lang varighed, blev forsvarskommandoen af instituttet anmodet om at bringe udsendelsen af disse prognoser til ophør.

Det har man naturligvis ikke gjort sådan uden videre, men en gennemgang af Karupcenterets ugeprognoser for perioden 9. april til 11. maj i år har vist, at flertallet af prognoserne har været behæftet med så væsentlige fejl eller mangler, at de efter instituttets opfattelse ikke kan have nogen reel værdi for erhvervslivet, herunder landbrug og fiskeri.

Instituttet er fuldt opmærksom på erhvervslivets og offentlighedens behov for langfristede og præcise vejrprognoser. Det forventes, at instituttet allerede i denne sommer løbende vil modtage oplysninger fra det meteorologiske regnecenter, som en række europæiske lande, herunder Danmark, har oprettet i England. Disse oplysninger vil gøre det muligt for meteorologisk institut at udsende to ugentlige 5 døgn prognoser fra efteråret 1981.

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil tro, at ministerens betænkeligheder baserer sig på Henrik Voldborgs undersøgelse, men jeg må sige, at efter min mening er den ret subjektiv, og han er vel i øvrigt også inhabil i denne sag. Jeg mener, det må være brugerne, som er bedst til at bedømme, om de ønsker de ugeprognoser, som man har givet. Det kan efter min mening ikke være

Henrik Voldborg, som er ansat ved meteorologisk institut, der skal give ministeren det råd. Ministeren er bekendt med, at der er mange, der er stærkt interesseret i, at Karup kan fortsætte med at give disse ugeprognoser. Jeg synes, det er beklageligt, at de så ikke kan få lov.

Jeg håber altså, at der bliver mulighed for, at vi kan få en tilbundsgående undersøgelse af de tre vejrtjenester, sådan at meteorologisk institut ikke får mulighed for at overtage det hele uden videre. Jeg mener som sagt, de ikke er kompetente til det.

Forsvarsministeren (Poul Søgaard):

Jeg kan sige til spørgeren, at der er faktisk foretaget tilbundsgående undersøgelser vedrørende de tre vejrtjenester, og vi har også, som hr. Svend Heiselberg godt ved, foreslået, at der nedsættes en brugerkomité, efterhånden som meteorologisk institut overtager de to andre områder, med repræsentanter både fra myndigheder og fra de organisationer, som nyder godt af disse ting.

Jeg forstår på hr. Svend Heiselberg, at han nærer tvivl om, hvorvidt den undersøgelse, der har fundet sted i det tidsrum, jeg nævnte, var repræsentativ eller ikke. Jeg vil da gerne overlade et eksemplar af denne undersøgelse helt specifikt til hr. Svend Heiselberg, således at han kan gøre sig bekendt med, hvad konklusionen hviler på. Så kan han jo vende tilbage, hvis han synes, det er uretfærdigt, det, der er sagt her fra talerstolen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 1025

4) Til indenrigsministeren af:

Ole Bernt Henriksen (KF):

»Vil ministeren give den saglige begrundelse for sin tilslutning til, at magistraten i Århus med virkning fra 1. januar 1982 udvides med ét medlem?«

Skriftlig begrundelse

Den 11. marts 1981 oplyste ministeren på spørgsmål nr. 722 fra mig, at han ikke havde set noget forslag til den pågældende udvidelse, og at han derfor ikke kunne udtale sig om det berettigede eller ikke-berettigede i et sådant forslag. Ministeren har nu set forsla-

[Ole Bernt Henriksen]

get samt bifaldet det, hvorfor ministeren bedes oplyse den saglige begrundelse i forhold til formålet med udvidelsen, der var en aflastning af rådmændene.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Som spørgeren selv anfører i begrundelsen for sit spørgsmål, oplyste jeg som svar på spørgsmål nr. 722 fra spørgeren den 11. marts 1981, at jeg ikke havde set noget forslag til udvidelse af magistraten i Århus og derfor ikke kunne udtale mig om det berettigede eller det ikke-berettigede i et sådant forslag.

Byrådet har så senere, den 17. marts 1981, bedt om indenrigsministeriets godkendelse af udvidelsen af magistraten fra 5 til 6 afdelinger og i konsekvens heraf en ændret fordeling af opgaverne imellem magistratsafdelingerne.

Det vil føre for vidt at gengive forslaget i detaljer, men det kan kort siges, at den nye afdelings hovedområder kommer til at ligge inden for administrationen af kommunens ejendomme, parkvæsen og lignende områder samt skattevæsen og folkeregister. Disse funktioner har tidligere været placeret i borgmesterafdelingen, i 2. afdeling og i 3. samt 4. afdeling.

Det er rigtigt, at der ikke ved forslaget er sket en aflastning af 3. afdeling, socialafdelingen, som må anses for den mest belastede. Det er alene begravningsvæsenet, som er flyttet fra denne afdeling til den nye 1. afdeling.

Jeg har den 12. maj 1981 godkendt de ændringer i Århus kommunes styrelsesvedtægt, som byrådet havde ansøgt om, sådan at de får virkning fra den 1. januar 1982.

Jeg vil gerne understrege, at jeg ved min vurdering af byrådets forslag er gået ud fra, at det er i bedst overensstemmelse med respekten for det kommunale selvstyre at lægge betydelig vægt på den enkelte kommunalbestyrelses eget skøn over, om en administrativ omlægning alt i alt må bedømmes som hensigtsmæssig.

Udgangspunktet for min vurdering af forslaget var derfor, at der skulle meget stærke grunde til, hvis indenrigsministeriet skulle nægte at stadfæste byrådets forslag til styrelsesvedtægtsændring. Jeg kom altså til det resultat, at det ikke ville være rimeligt at modsætte sig ønsket om en udvidelse af ma-

gistraten og forslaget om en ændret fordeling af arbejdsopgaverne mellem magistratsafdelingerne.

Specielt med henblik på 3. afdelings sagsområde vil jeg gerne sige, at det bl.a. af lovgivningsmæssige grunde ikke vil være muligt at flytte yderligere opgaver væk fra 3. afdeling.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for det meget velinformerede svar. Vi fik jo både en forklaring på, hvad der er sket, og begrundelsen.

Det, der interesserer mig, er sådan set ministerens afsluttende bemærkning om, at der skal meget stærke grunde til, for at ministeren tilsidesætter en afgørelse truffet i et byråd. Det tror jeg nok jeg er meget enig med ministeren i. Men jeg synes også, der foreligger en meget stærk begrundelse, når der er en så åbenlys disharmoni mellem hensigt og det, man faktisk gør, mellem mål og handling. Formålet var at aflaste dem, der trængte til at blive aflastet. Som ministeren selv anfører, bliver de to rådmænd, som vel er de hårdest belastede, for så vidt som de har langt de største forvaltningsområder, ikke aflastet.

Det er rigtigt, der er en vis aflastning af 4. afdeling, som ministeren var inde på, men det er jo i forvejen en vældig afdeling, så summa summarum, summernes sum: der er efter min opfattelse ikke nogen aflastning.

Det leder mig til et spørgsmål: vil det sige, at ministeren egentlig anlægger det synspunkt, at der ikke kan forekomme tilfælde, hvor ministeren vil modsætte sig et ønske fremført af en kommune?

Gammelgaard (KF):

Situationen er den, at på en tidligere forespørgsel fra borgmesteren i Århus om udvidelse af magistraten skrev daværende indenrigsminister, hr. Egon Jensen i 1975 følgende:

»... og jeg vil derfor nære betænkelighed ved at godkende en udvidelse, ikke mindst for tiden, hvor vi alle er enige om at tilstræbe betydelige besparelser både på det statslige og det kommunale område, og hvor derfor en udbygning af det administrative system – selv om den isoleret set kan være vel-

[Gammelgaard]

begrundet – politisk vil kunne virke lidt udfordrende.«

Jeg vil gerne spørge indenrigsministeren, om han finder, at der er overensstemmelse mellem holdningen i den daværende indenrigsministers udtalelse og så den godkendelse, ministeren nu har givet.

Derefter vil jeg gerne henlede opmærksomheden på, at ministeren udsendte et cirkulære den 25. februar 1981 til samtlige kommunalbestyrelser og amtsråd, hvori man indskærper den stærkeste udgiftstilbageholdenhed. Mit spørgsmål er i forbindelse med ministerens godkendelse af en ny magistratsafdeling, som vi ved vil koste skatteborgerne mange penge, om der er overensstemmelse mellem denne godkendelse og så skrivelsen af 25. februar i år.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg må bede om lidt ro ude i sidegangen. Det er lidt svært at høre, hvad der foregår herinde.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til hr. Bonde Henriksen, at der kan naturligvis forekomme tilfælde, hvor indenrigsministeren siger nej til et kommunalt ønske.

Jeg vil gerne sige til hr. Gammelgaard, at jeg synes godt, der kan være overensstemmelse mellem min opfattelse og min forgængers opfattelse af den konkrete situation. Nu foreligger der en indstilling fra et stort flertal i byrådet, hvor man siger, at man mener, det er rigtigt at gennemføre en bestemt omlægning. Der er tale om en omlægning, som alle andre kommuner frit kan foretage. Kun det forhold, at der gælder en særlig regel for de tre magistratskommuner, gør, at indenrigsministeren overhovedet skal beskæftige sig med det. Jeg er af den opfattelse, at så skal der meget stærke grunde til, for at indenrigsministeren siger: det vil jeg ikke acceptere. De, det direkte angår, er af den opfattelse, at det er hensigtsmæssigt. Jeg har vurderet sagen, jeg har læst samtlige dokumenter i sagen igennem. Jeg er personlig ikke uenig i den vurdering, og derfor har jeg ikke noget som helst problem, hverken med min, hvad skal vi sige, faglige indstilling eller min ministerindstilling, når jeg siger ja til det forslag.

Jeg vil gerne sige til hr. Gammelgaard, at det er rigtigt, at vi henstiller til kommunerne at holde sig inden for en bestemt vækstramme, men det er også rigtigt, at vi føjer til, at vi i øvrigt ikke har til hensigt fra ministerernes side at bestemme, hvordan de midler, der står til den enkelte kommunes eller amtskommunes rådighed, skal anvendes. Derfor er jeg også på det punkt i den smukkeste overensstemmelse med mig selv.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Nu skal jeg nok lade være med at kalde ministeren ved et forkert navn som hævn, sådan som det somme tider har været skik herinde.

Ministeren nævnte, at der kunne forekomme tilfælde, hvor ministeren ville bruge sin myndighed. Kunne ministeren udbygge – også i forlængelse af sit svar til hr. Gammelgaard – hvilke tilfælde ministeren så kunne tænke på?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 1026

5) Til *indenrigsministeren* af:

Ole Bernt Henriksen (KF):

»Har ministeren forud for sin godkendelse af udvidelsen af magistraten i Århus set konsulentfirmaets redegørelse, og vil ministeren kommentere bemærkningerne om mulighed for aflastning af rådmændene på anden måde?«

Skriftlig begrundelse

Den 11. marts 1981 oplyste ministeren på spørgsmål nr. 723 fra mig, at han ikke havde set nogen redegørelse fra et konsulentfirma, og at han bl. a. derfor ikke kunne besvare spørgsmålet. Det har på baggrund af ministerens beslutning interesse at erfare, om ministeren nu har set redegørelsen, og hvordan han vurderer dens ovenciterede bemærkninger.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det er med Henriksen'er, ligesom det er med Rasmussen'er, der er nogle stykker af dem, og så kan det godt knibe med tilføjelserne. Jeg beklager.

[Indenrigsministeren]

Anmodningen fra Århus byråd af 17. marts om en godkendelse af styrelsesvedtægtsændringerne var ledsaget af et udførligt dokumentationsmateriale for sagens behandling i Århus byråd, herunder en redegørelse fra konsulentfirmaet T. Bak Jensen fra 1981. Jeg går ud fra, at de bemærkninger om muligheden for at aflaste rådmændene på anden måde, som spørgeren henviser til, er bemærkningerne på side 17 i redegørelsen. Konsulentfirmaet nævner her, at det efter dets opfattelse vil være muligt inden for den eksisterende magistratsstruktur at opnå en aflastning af magistratens medlemmer gennem ændringer i den administrative struktur suppleret med visse omflytninger af opgaver mellem magistratsafdelingerne. Hertil kan jeg kun sige, at det er muligt, men byrådet har altså vurderet det anderledes, og som jeg sagde i besvarelsen af det foregående spørgsmål, må man lægge meget betydelig vægt på byrådets egen vurdering af, hvad der er hensigtsmæssigt netop for den kommune – i dette tilfælde Århus kommune.

Som jeg allerede har antydnet under spørgsmål 1025, er der her tale om en helt generel holdning fra min side. Den er blevet stærkt understreget i forbindelse med udsendelsen af nye normalstyrelsesvedtægter for såvel kommuner som amtskommuner.

I indenrigsministeriets cirkulære af 27. april i år om normalstyrelsesvedtægt for kommuner er det fremhævet, at der for de stående udvalg kan tænkes flere forskellige strukturer både med hensyn til antallet af udvalg og med hensyn til sagsfordelingen mellem dem, og det understreges, at den opdeling på udvalg, som er anført i normalstyrelsesvedtægten, kun er ment som et eksempel. Kommunerne har mulighed for – naturligvis med respekt for eventuelle grænser, som lovgivningen sætter – inden for meget vide rammer at beslutte, hvorledes udvalgsstrukturen i den enkelte kommune skal se ud. Hvad der her er sagt om udvalgsstrukturen i udvalgsstyrede kommuner, må naturligvis gælde tilsvarende i magistratskommuner.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Det kan nu ikke undlade at gøre et vist indtryk på mig, at ministeren uanset den rapport, som er udarbejdet af det nævnte konsulentfirma, har godkendt forslaget – uden må-

ske at uddybe grundlaget for sin afgørelse lidt. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren: har dette ikke foranlediget ministeren til at spørge Århus kommune, om Århus kommune eventuelt ville kommentere T. Bak Jensens bemærkninger eller i det hele taget indhente en udtalelse om dem? Jeg synes nok, det er lidt flot at se bort fra dette. Jeg vil da ønske, at ministeren kan bekræfte, at ministeren har talt med Århus kommune, inden han på den baggrund godkendte forslaget.

Gammelgaard (KF):

Jeg tillader mig at citere fra en skrivelse, som indenrigsministeren har sendt til rådmand Olaf P. Christensen den 12. maj 1981. Heri hedder det, at man naturligvis, som vi ved, godkender udvidelsen af magistraten, »uanset at der fra flere sider har været rejst kritik af, at første afdelings sagsområde vil blive for lille og for uensartet«.

I den forbindelse vil jeg gerne stille ministeren det spørgsmål, om han selv mener, at der er rimelig hensigtsmæssighed i fordelingen af sagsområderne imellem den pågældende første afdeling, der populært sagt ikke får ret meget at lave i forhold til de øvrige afdelinger, og om ministeren anser de forskellige opgaver i den nye første afdeling for at være ensartede.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til hr. Gammelgaard og til hr. Ole Bernt Henriksen, at jeg ikke har været ude for en lokalsag af denne art – altså en sag, hvor det drejer sig om en kommunes beslutninger med hensyn til, hvordan de vil organisere deres udvalgsarbejde – der i den grad har vakt folketingsmedlemmers opmærksomhed, og som i den grad har givet anledning til henvendelser til offentligheden og ministeren. Jeg har haft besøg af fire deputationer fra Århus byråd, så ingen kan være i tvivl om, at jeg kender den sag til bunds, og ingen kan heller efter spørgetiden i dag og den foregående spørgetid være i tvivl om, at det er en sag, der optager det konservative mindretal i Århus byråd i meget væsentlig grad.

Jeg vil også gerne føje til, at jeg egentlig synes, det må være beroligende for landets kommunalbestyrelser, at det er et fåtal af kommunalbestyrelserne, der er så talstærkt

[Indenrigsministeren]

repræsenteret i folketinget indirekte, som de er her i dag, og af mindretallene. Jeg synes egentlig, det er fantastisk, at jeg skal stilles over for fem spørgsmål af to spillere under hvert spørgsmål om en ting, der burde være kommunens egen sag.

Når det er sagt, vil jeg gerne sige, at jeg fortsat er af den opfattelse, at det først og fremmest er byrådet og i tilfælde af uoverensstemmelse byrådets flertal – og her er det efter min mening et komfortabelt flertal – der træffer de beslutninger, der angår den kommune og dens borgere, i det omfang det er kommunens kommunalbestyrelse, der skal træffe disse beslutninger.

Den opfattelse kan ingen få mig bort fra. Det er den frihed, alle andre kommuner har, og der gælder kun en undtagelse for de tre magistratskommuner af den årsag, at der for hver enkelt af dem er truffet speciel beslutning i folketinget om oprettelsen af en magistrat. I den forbindelse har ministeren fået tillagt en beføjelse til at gribe ind, hvis tingene er forkerte eller efter hans opfattelse udvikler sig forkert.

Da jeg er af den opfattelse, at den kritik, der fra mindretallet i Århus byråd er rejst af forslaget, ikke er tilstrækkelig stærkt begrundet, sådan at den kan få mig til at tilsidesætte flertallets opfattelse af tingene, og jeg i øvrigt personlig med det kendskab, jeg har til forholdene, ikke finder, at den sagsfordeling, der er tale om i Århus, er uforvarselig, uantagelig eller noget, der kan sammenlignes dermed, ser jeg ikke nogen grund til, at jeg skal tilsidesætte flertallets indstilling til ministeren.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Nu må jeg lige gøre ministeren opmærksom på, at ingen af de to repræsentanter for Århus hverken fysisk, åndeligt eller ved familieband er direkte knyttet til Århus byråd. Jeg glæder mig i og for sig over, at ministeren har bemærket den interesse, vi har vist denne sag, for den er jo principiel, nemlig om det er rigtigt, at en kommune får tilladelse til at lave sådan noget mismask, som her er lavet.

Men jeg vil blot notere, at ministeren betragter sin godkendende myndighed i denne sag som en formssag, en formalitet, uanset at det drejer sig om en af landets allerstørste

kommuner, uanset at det er en ting, der er af overordentlig principiel betydning for andre kommuner. Det må vi så tage til efterretning. Jeg er bare ked af det. Jeg ønsker, at det kommunale selvstyre skal handle under ansvar, men når der er en bestemmelse som denne, der administreres så åbenlyst urimeligt, ville jeg helst have, at ministeren havde brugt sin myndighed til at sige, at man burde lave det lidt mere fornuftigt og besindigt. Men lad nu det ligge.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Bernt Henriksen, at jeg nok ved, at ingen af de herrer spillere er repræsenteret i Århus byråd eller ved familieband forbundet med Århus byråd, men jeg har mærket en ganske betydelig politisk forbundethed med det mindretal, der ikke er tilfreds med flertalsafgørelsen. Men den omstændighed, at der er denne politiske forbundethed, kan ikke få mig til at ændre min opfattelse af, at byrådet i alt væsentligt bør have retten til først og fremmest at bestemme, hvordan deres forhold skal være, og stå til ansvar over for borgerne derfor.

Jeg forstår slet ikke bemærkningen om, at denne sag er af overordentlig stor og principiel betydning for mange, for alle de ændringer, der sker i udvalgsstrukturen, af alle tænkelige arter, som kommer ind til indenrigsministeriet, er i mange tilfælde mindst lige så vidtgående som de ændringer, der her er tale om. Vi anlægger dér nøjagtig den samme synsvinkel, nemlig at hvis det er en flertalsbeslutning – og det skal der jo være som forudsætning for, at den kommer ind til indenrigsministeriet – og hvis den ligger inden for normalstyrelsesvedtægtens rammer og principper, må det først og fremmest være kommunalbestyrelsen selv, der afgør, hvordan de ønsker deres lokale forhold klaret.

Jeg er stadig væk af den opfattelse, hr. Ole Bernt Henriksen, at det forhold, at der her i forbindelse med lovgivningen for mange år siden blev tillagt indenrigsministeren en beføjelse til i visse tilfælde at gribe ind over for uhensigtsmæssige dispositioner i tre konkrete kommuner, ikke giver mig en ret til at betragte de tre kommuner principielt anderledes, end jeg ville betragte en hvilken som helst anden kommune, der lægger et forslag frem om ændringer af sin styrelsesvedtægt,

[Indenrigsministeren]

der bringer den lidt ud over det, som er det grundlæggende i normalstyrelsesvedtægten. Jeg har den største respekt for det kommunale selvstyre, og det har jeg også på dette punkt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 1038

6) Til *undervisningsministeren* af:

Steen Folke (VS):

»Har ministeren planer om at udhule den nærdemokratiske medindflydelse, som folk i et skoledistrikt har i forbindelse med beslutninger om nedlæggelse af skoler?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren er bekendt med, at der i ministeriet arbejdes med forskellige mulige administrative eller lovgivningsmæssige ændringer, som alle har det sigte at udhule bestemmelserne om folkeafstemning i folkeskolelovens § 22.

Som bekendt tillægger disse regler ikke engang i deres nuværende udformning beboerne nogen afgørende kompetence, men de giver en mulighed for at udskyde nedlæggelsen af en skole, som er besluttet i kommunalbestyrelsen. Det kræves, at mindst 60 pct. af de stemmeberettigede stemmer for en udskydelse, men der er folk både i kommunerne – ikke mindst i Kommunernes Landsforening – og i staten, som finder det for ubekvem, at folk kan få denne beskedne medindflydelse på forholdene i deres lokalområde. Derfor overvejes det f.eks. at hæve kravet om 60 pct. til 80 pct., hvilket vil gøre det så godt som umuligt at samle det nødvendige antal stemmer. Andre ændringer er også under overvejelse, men med samme sigte. Hvis de gennemføres, kan politikere og teknokrater i stat og kommune i fred og ro gennemføre de lukninger af skoler, som de finder passende, hen over hovedet på folk. Det vil gøre det lettere at få gennemført de besparelser, staten stiller krav om. Men ministeren kan være forvisset om, at det også vil øge svælget mellem dem, der leder, og dem, der bliver ledet. Dette svælg er rigelig stort i forvejen. Der er brug for en styrkelse, ikke en udhuling af nærdemokratiet.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Når man ser på det stillede spørgsmål og derefter kaster et blik på længden af folketingets dagsorden i dag, er det unægtelig fristende at bidrage til dagsordenens rimelige og hurtige afvikling ved bare at besvare spørgsmålet med et nej, men jeg vil alligevel tilføje et par ord.

Jeg finder, at grundprincippet om borgerens indflydelse på nedlæggelser af skoler er rigtigt. Man kan diskutere reglerne for dette princip, men fundamentalt er det rigtigt.

Men ingen, heller ikke hr. Steen Folke, kan lukke øjnene for, at især de store bykommuner med bycentre, der jo i stigende grad affolkes, står med det problem, at de har en skolebygningsmasse, der er alt for stor til det antal elever, kommunen har.

Kommunernes Landsforening og for øvrigt en lang række andre har henvendt sig angående dette spørgsmål, og ministeriet har på denne baggrund sammen med de kommunale organisationer taget den nuværende udformning af bestemmelsen op til en generel overvejelse.

Jeg vil gerne understrege, at der ikke på indeværende tidspunkt er truffet beslutning om, at bestemmelsen skal ændres, men skulle resultatet af overvejelserne blive, at regeringen på et eller andet tidspunkt finder, at reglerne bør ændres, vil dette jo ske ved en lovændring, og det vil sige, at der vil blive al lejlighed til en helt åben og fordomsfri debat her i folketinget af den på det tidspunkt konkrete sag.

Steen Folke (VS):

Jeg havde egentlig ønsket, at ministeren havde bidraget til at forkorte dagsordenen ved simpelt hen at holde sig til at sige fast og klart nej, for så var den sag jo foreløbig klar nok. Men, sagde ministeren, og så kom alt det uldne bagefter alligevel. Det var det, jeg frygtede, for det viser, at der foregår disse overvejelser, som ministeren erkender, om at ændre bestemmelserne.

Jeg synes selvfølgelig, det er udmærket, at man siger, grundprincippet er rigtigt, men når man så siger, at man foretager visse overvejelser og kan diskutere reglerne osv., må jeg sige, at sagen jo er, at man kan lave disse regler om på en sådan måde, at grundprincippet bliver illusorisk, bliver sat ud af

[Steen Folke]

kraft. Jeg ved, at man f.eks. overvejer at forhøje de nuværende 60 pct. af de stemmeberettigede, som der kræves skal stemme imod kommunalbestyrelsen, for at det skal få nogen konsekvens, til f.eks. 80 pct. Jeg kunne så sige til ministeren: hvad med at forhøje det til 99 pct., hvis man endelig skal gå den vej? Så kan man opretholde det glimrende grundprincip og i praksis gøre det fuldstændig illusorisk. Jeg mener, at det allerede med en forhøjelse af kravet om, hvor mange af de stemmeberettigede der skal gå imod kommunalbestyrelsen, fra f.eks. 60 til 80 pct. i mange tilfælde vil være umuligt at få så stor opbakning, specielt i storbyområder, hvor det er meget vanskeligt at få alle til at deltage i afstemninger af denne type.

Det har økonomiske konsekvenser, at det er besværligt at nedlægge skoler; det kommer politikerne og embedsmændene lidt på tværs, at folk stritter imod. Men skolerne er rigelig store, og jeg vil gerne spørge ministeren, hvad hun mener om skolerens størrelse. Det er ingen skade til, at skolerne bliver noget mindre, altså at der bliver nogle færre børn i dem. Vi har skoler i København med 500, 1.000 og flere børn; at de bliver noget mindre, er ingen skade til. Når folk kan få en vis medindflydelse på det efter de nugældende regler, synes jeg, det vil være meget beklageligt, hvis man nu vil skærpe reglerne, sådan at den medindflydelse måske bliver næsten illusorisk.

Bertel Haarder (V):

Venstres folketingsgruppe har ikke nogen planer om at imødekomme den henvendelse, som er kommet fra Kommunernes Landsforening, og jeg vil gerne stille ministeren følgende spørgsmål: Hvis en kommunalbestyrelse finder, at en skole er blevet for lille og dermed for dyr, er det så ikke denne kommunalbestyrelses gode ret at sige: vi fordeler pengene nogenlunde ligeligt mellem kommunens skoler, sådan at udgifterne pr. barn er nogenlunde de samme i de små og de store skoler? Hvis den lille skole vil køre videre under de vilkår, kan den gøre det, og hvis den vil bede om at blive nedlagt, kan den gøre det.

Spørgsmålet lyder altså: er det ikke kommunens soleklare ret at bestemme over fordelingen af pengene, og gør denne ret ikke et

initiativ i anledning af Kommunernes Landsforenings henvendelse langt mindre påkrævet?

Jeg vil gerne her – hvis man ud over at spørge også må opfordre – opfordre ministeren til, når hun svarer Kommunernes Landsforening, at gøre den opmærksom på, at det er op til den selv at fordele pengene: hvis en skole er for lille og for dyr, er det i hvert fald op til den at forhindre, at den bliver for dyr, og hvis den ikke er dyrere pr. barn end andre skoler, bør den efter min mening kunne bevares til evig tid ud fra det synspunkt, at det må være kredsen omkring skolen, som skal vurdere, om fordelingen ved, at den er lille, kan opveje ulempen ved, at man ikke kan have så mange valgfrie fag, så mange moderne faglokaler, så mange udstoppede fugle i geografilokalet osv., alle disse ting, som de fleste forældre vurderer som fuldstændig ligegyldige.

Det sidste var en opfordring og skulle forstås på den måde, om ministeren ikke kunne overveje at tage denne betragtning med i det svar, hun vil give til Kommunernes Landsforening.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Hr. Bertel Haarders spørgsmål var nok lidt fiktivt eller illusorisk, for hr. Bertel Haarder ved lige så vel som jeg, at kommunerne har det økonomiske ansvar for folkeskolen.

Men der kommer altså et kvalitetsbegreb ind; det kan jo godt være, en kommunalbestyrelse ikke vil følge det princip, hr. Bertel Haarder her taler om, men finder, at der også skal opretholdes nogle kvalitetsbegreber i folkeskolen.

Hr. Steen Folke sagde, at jeg startede med at svare nej på spørgsmålet, og så kom »alt det uldne bagefter«. Ja men, hr. Steen Folke, vi kan jo ikke altid og til enhver tid befinde os i den blå luft, vi må også prøve at kigge på nogle realiteter. Fra i år til 1990 vil der blive 104.000 færre børn i vores folkeskole.

Nu er det en spørgers ret at stille spørgsmål her; en minister må desværre ikke stille spørgsmål til en spørger. Hvis jeg havde måttet, kunne jeg have tænkt mig at spørge hr. Steen Folke, om han virkelig mener, at vi fysisk skal opretholde de samme bygninger, vi har i dag, også i 1990 til 100.000 færre

[Undervisningsministeren]

børn. Her er ikke tale om at ville gøre indflydelsen illusorisk, men om, hvorvidt det er rimeligt at opretholde bygningerne i de store kommuner: Københavns kommune, Århus kommune, nogle af de store, gamle bykommuner med bycentre, der i stigende grad affolkes. Jeg skal slet ikke foruddiskontere resultatet af disse overvejelser, men jeg vil gerne være med til at se på, om vi kan finde et system, som gør det rimeligere i disse kommuner.

Jeg drømmer ikke om, at vi skal bruge den samme model ude i en landkommune, hvor skolen ud over det at være skole har en lang række andre funktioner, som den ikke har i storbykommunerne; det er noget med det kulturelle fællesskab, samlingsmuligheden. Jeg mener afgjort, der i denne problemstilling er forskel på små kommuner og de meget store kommuner, og det synes jeg også vi skal tage højde for.

Men vi kan ikke bare lukke øjnene og sige, at virkeligheden ikke eksisterer, og at de regler, der er lavet engang, også skal gælde ind i næste årtusinde. Jeg synes, vi skylder os selv og hinanden at sætte os ned og se på, om der kan gøres nogle fornuftige ting. Det er muligt, vi når til den konklusion, at det er der ikke, og så er der ikke sket nogen skade ved, at vi har undersøgt det; men det kunne også hænde, at vi nåede til den konklusion uden at forhøje procenten af dem, der skal stemme ja, til hverken 80 eller 99, at der her kunne laves nogle fornuftige ændringer, som løste nogle problemer uden at volde skade.

Steen Folke (VS):

Jeg vil meget gerne diskutere realiteter, men realiteterne er nok, at dette her handler nok så meget om statens og kommunernes ønsker om at skære ned, og at det er ubekvemt, at folk har denne medindflydelse, fordi den kan komme på tværs af disse ønsker om nedskæringer. Det er jo det, der er baggrunden for, at man nu muligvis vil have afskaffet eller ændret de bestemmelser, der giver folk den indflydelse.

Jeg siger ikke, at alle skoler, der findes i dag i København, skal eksistere til evig tid, uanset om børnetallet i København falder temmelig væsentligt. Men jeg siger, at det ikke er nogen skade til i første omgang, at langt de fleste af de skoler får nogle færre børn, for de er alt for store, der er alt for

mange børn i dem: 500, 1.000 og flere børn er alt for mange, og det gør ikke spor, at der kommer nogle færre børn i de skoler, som ligger dér. Der er mulighed for forbedringer både i København og andre steder i den retning, og det er yderst tiltrængt.

Det kan godt være, det bliver lidt dyrere; jeg vil ikke bestride, at der er nogle nedskæringsmuligheder, hvis man prøver at ændre disse regler, men det centrale i det er ikke, hvor længe jeg mener disse skoler skal blive liggende; det centrale er, om folk skal have en begrænset medindflydelse på disse spørgsmål; det er det, det handler om. Der er ingen, der siger, at de skoler skal ligge der til evig tid uanset børnetal. Men hvis der er en meget stor opbakning i et bestemt kvarter i København eller andre steder i landet bag et ønske om at bevare en skole, er det selvfølgelig, fordi der går en del børn i den, således at det har en vis mening at opretholde den.

Men så er jeg også sikker på, at den forældrekreds, der massivt stemmer imod kommunalbestyrelsen, vil være indstillet på, at det koster en lille smule ekstra, fordi det ville være billigere at samle alle. Der er stordriftsfordele – det bestrider jeg ikke – men det er også et spørgsmål om, hvad der er godt for børnene.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren mener, at almindelige mennesker i dette samfund i forvejen har for meget at skulle have sagt, har for megen indflydelse på deres egen situation. Her er en lille mulighed for at udskyde nedlæggelsen af skoler, og det er den, man vil udhule. Jeg er med på, at man ikke vil afskaffe den helt, men man vil i hvert fald overveje at udhule den, og det synes jeg er trist.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Hr. Steen Folke sagde, at det centrale i denne sag var, om forældrene skal have medindflydelse på skolernes eventuelle nedlæggelse. Hvis vi holder os til de ord, er vi ganske enige, og det har jeg også givet udtryk for her. Jeg mener, det er centralt og væsentligt, at dette grundprincip opretholdes. Man kan så diskutere formen for det, og jeg mener ikke, at de regler, der findes i dag, er hellige og urørlige. Jeg mener heller ikke dermed, at de skal laves om, men jeg synes, det var rimeligt i betragtning af seriositeten af de problemer, der er blevet rejst over for mini-

[Undervisningsministeren]

steriet, at se på dem. Muligt konkluderer vi, at de ikke skal laves om; muligt konkluderer vi, at de skal justeres; det kan kun et undersøgelsesarbejde vise.

Så talte hr. Steen Folke om de store skoler. Nu må jeg som nævnt før ikke stille spørgsmål fra denne talerstol, men jeg må gerne give løfter. Jeg har fra denne talerstol ved en anden lejlighed, nemlig folkeskoledebatten, tror jeg det var, over for hr. Steen Folke redegjort for skolestørrelser i Danmark – det har øjensynlig ikke gjort noget større indtryk på hr. Steen Folke – hvor jeg bl. a. påviste, at tyngden af skoler ligger i størrelsen 300–500 elever. Derfor vil jeg give hr. Steen Folke det løfte, at jeg nu vil forære ham materialet skriftligt, så er det muligt, at det kan trænge ind.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

- Nymann: spm. nr. 903
- Ebba Strange: spm. nr. 962
- Bertel Haarder: spm. nr. 967
- Ernst Schmidt: spm. nr. 982
- Kaj Poulsen: spm. nr. 983
- Margrete Auken: spm. nr. 987
- Niels Andersen: spm. nr. 992
- Kurt Hansen: spm. nr. 993
- Bolvig: spm. nr. 994 og 995
- Sønderby: spm. nr. 996
- Glensgård: spm. nr. 1001 og 1002
- Grethe Fenger Møller: spm. nr. 1004
- Askjær Jørgensen: spm. nr. 1007
- Flygaard: spm. nr. 1008 og 1009
- Keld Andersen: spm. nr. 1010
- Anne Grete Holmsgård: spm. nr. 1011

Spm. nr. 903

Til *ministeren for skatter og afgifter* (9/4 81) af:

Nymann (FP):

»Agtter ministeren at begrænse skattevæsenets ret til efter forgodtbefindende at forhøje

den skattepligtige indtægt og forlange skatten heraf indbetalt, indtil en måske flerårig skattesag er afsluttet, og derved styrke kommunens likviditet med lavere renter, end skatteyderen kan låne til, hvorved skatteyderen ofte presses til at indgå urimelige forlig, bare fordi han kan blive fri for at skaffe hele det pålignede beløb?«

Begrundelse

For en ordens skyld skal det bemærkes, at spørgeren er helt klar over, at henstand kan søges, men da det ofte er samme myndighedsbedømmelse, der ligger til grund, er det gerne det samme som afslag.

Besvarelse (18/5 81):

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Såvel lovgivningsmagten som ministeriet for skatter og afgifter og statsskattedirektoratet har ikke mindst i de senere år været meget opmærksomme på problemerne i forbindelse med skatteydernes retssikkerhed.

Blandt de foranstaltninger, der er truffet med henblik på disse problemer, vil jeg især fremhæve gennemførelsen af skattestyrelsesloven, der har virket fra og med indkomståret 1978. Denne lov har som et af sine vigtigste formål netop at sikre borgernes retsskyttelse under behandlingen af skattesager.

Der er i skattestyrelsesloven indført begrundelsespligt for alle afgørelser, der træffes af samtlige skattelignende myndigheder, og der er sikret borgerne adgang til ved personligt fremmøde for de kommissioner og råd, der skal træffe afgørelse i sagen, at fremføre deres synspunkter.

Skattestyrelsesloven har endvidere haft til formål ved en hensigtsmæssig fordeling af opgaverne mellem de skattelignende myndigheder og klageinstanser at fremme sagsbehandlingen, således at borgeren på et så tidligt tidspunkt som muligt kan få en endelig afgørelse på sin skatteansættelse. Det har da også vist sig, at der efter skattestyrelseslovens ikrafttræden er sket en meget markant nedgang i antallet af klagesager til såvel skatteråd som landsskatteret.

Begrundelsespligten gælder også for skønsmæssige forhøjelser. Sådanne forhøjelser foretages i øvrigt ikke som anført i spørgsmålet »efter forgodtbefindende«, men

[Ministeren for skatter og afgifter]

på grundlag af foreliggende oplysninger f. eks. om vedkommende skatteydere privatforbrug.

Andragender om henstand med skattebetalingen afgøres ikke af samme myndigheder, som har foretaget forhøjelsen, men af amskattespektratorerne med klageadgang til statskattedirektoratet og skattedepartementet. Ved afgørelserne tages der i høj grad hensyn til den pågældende skatteydere økonomiske forhold.

Spm. nr. 962

Til *socialministeren* (5/5 81) af:

Ebba Strange (SF):

»Hvilke svar vil socialministeren give kommuner, der i denne sommer vil bede om råd med hensyn til, hvordan de skal behandle uddannelsessøgende, der søger bistandshjælp, fordi de på grund af arbejdsløshedssituationen ikke har kunnet skaffe sig det arbejde, som de har regnet med og dermed tilrettelagt deres økonomi ud fra?«

Begrundelse

Spørgsmålet er stillet på baggrund af socialministeriets cirkulæreskrivelse af 7. maj 1980 og på baggrund af socialministerens svar til samme spørger af 16. juli 1980. Af disse skrivelser fremgår, at der ikke i denne sommer vil blive givet generel vejledning til kommunerne om bistandshjælp til uddannelsessøgende i sommerferieperioden. Imidlertid vil en del studerende sandsynligvis komme i den situation, at forventet lønindtægt i sommerferieperioden ikke vil være til at få, og de vil derfor måske blive nødt til at henvende sig på bistandskontorerne om hjælp.

Efter spørgerens mening er der rundt om i kommunerne usikkerhed med hensyn til, hvorledes man skal behandle eventuelle ansøgninger af denne art. Så selv om der ikke i år udarbejdes et generelt cirkulære, har ministeren vel alligevel måttet overveje situationen. Situationen er på trods af den ændrede SU-lov stadig sådan, som den var i fjor, nemlig at de studerende ikke kan leve af SU alene og derfor er nødsaget til at søge supplerende indkomster for at kunne klare deres forsyrgelse.

Besvarelse (19/5 81):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Som anført i bl. a. et svar af 16. juli 1980 til spørgeren er grundlaget for at yde hjælp til uddannelsessøgende i sommerferieperioden bortfaldet i kraft af vedtagelsen af L 218 af 23. maj 1979 om Statens Uddannelsesstøtte, idet det udtrykkeligt blev anført i bemærkningerne til lovforslaget, at lovens forbedrede støtteordning ville medføre bortfald af den sommerferiehjælp, som de uddannelsessøgende, der var arbejdsløse, havde haft mulighed for at opnå hos bistandskontorerne i medfør af bistandslovens kap. 9. Den hertil ydede statsrefusion skulle spares på socialministeriets budget, og socialministeriet har for 1981 budgetteret i overensstemmelse hermed.

For i tide at forberede kommunerne på denne ændring og give dem mulighed for at tage den i betragtning ved deres budgetlægning for 1981 gjorde socialministeriet allerede i afsnit 3 af cirkulæreskrivelse af 7. maj 1980 om hjælp efter bistandsloven til de uddannelsessøgende i sommerferieperioden 1980 opmærksom på, at der ikke kunne forventes fastsat lignende regler for de kommende år.

Socialministeriet har derfor over for kommuner, der har henvendt sig om spørgsmålet, henvist til afsnit 3 i cirkulæreskrivelsen af 7. maj 1980.

Spm. nr. 967

Til *arbejdsministeren* (7/5 81) af:

Bertel Haarder (V):

»Vil ministeren tage skridt til at afskaffe udbetaling af feriepenge til gæstelærere ved undervisningsinstitutioner eller i det mindste afskaffe alle feriepengeudbetalinger af beløb, der svarer til mindre end to hele feriedage?«

Begrundelse

Omkostningerne ved administrationen af feriepengeordninger for midlertidig arbejdskraft overstiger i nogle tilfælde langt værdien af de udbetalte beløb.

Som illustration heraf kan f. eks. nævnes et feriebevis udsendt fra Københavns Universitets regnskabskontor med anbefalet brev til en porto af kr. 7,60. Beviset giver modtageren ret til at få overført kr. 32,00 til sin bankkonto efter attestation fra sin hovedarbejdsgiver for, at han kan holde ferie i et

[Bertel Haarder]

nærmere specificeret tidsrum efter den 1. april 1981.

Anledningen til udbetalingen er, at den pågældende i august sidste år bidrog til en paneldebat på et kursus i u-landsmedicin på Rigshospitalet med et 10 minutters indlæg og efterfølgende besvarelse af spørgsmål fra kursusdeltagerne.

I den anledning får den pågældende månedligt tilsendt universitetets blad for studerende. Han har indsendt skattekort til universitetet og modtaget det retur. Han har modtaget kopi af oplysningsskema til skattedirektoratet om indeholdt A-skat på kr. 301,00 og har fået overført et tilgodehavende på kr. 517,23 for 5 beregnede arbejdstimer.

Jeg vil opfordre ministeren til at skære igennem og tage skridt til at afskaffe disse små feriepengeudbetalinger totalt, evt. gennem en lovrevision, som hurtigt vil kunne gå gennem folketinget.

Besvarelse (19/5 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Som feriereglerne er i dag, giver enhver selv ganske kortvarig lønnet beskæftigelse ret til at få feriegodtgørelse i forhold til den løn, der udbetales for arbejdet.

Begrundelsen herfor er, at lønmodtagere uanset arten af deres beskæftigelse skal kunne få en feriegodtgørelse fra arbejdsgiveren, der skal give lønmodtagerne mulighed for at holde den ferie, ferieloven giver ret til, og i hvilken periode de ikke kan indtjene almindelig løn.

Skulle man som foreslået af spørgeren afskaffe feriepengeudbetalinger af beløb, der svarer til mindre end to hele feriedage, ville det føre til, at en række lønmodtagere navnlig med skiftende arbejdsforhold økonomisk får væsentlig dårligere muligheder for at holde den ferie, de efter loven har krav på.

Forslaget indebærer en sådan forringelse af en række lønmodtageres ferierettigheder, at det ganske må afvises.

Spm. nr. 982

Til *miljøministeren (8/5 81) af:*

Ernst Schmidt (FP):

»Hvordan kan ministeren begrunde, at det i Grindsted er nødvendigt at grave gamle olietanke til oliefyr op, blot fordi de på

grund af alder er til fare for grundvandet, samtidig med at miljømyndighederne i Grindsted ikke mener, at der sker nogen skade på grundvandet ved, at der løber 32.000 liter olie ud i jorden ved Tulip-slagterierne i Grindsted?»

Begrundelse

Det synes, som om de borgere, der af miljøhensyn er blevet tvunget til at udskifte og opgrave endog tykke olietanke af hensyn til teorien om fare for grundvandsforurening, ikke behandles efter samme lovgivning, som Tulip-slagterierne i Grindsted, der lader 32.000 liter olie sive ud i undergrunden, hvorefter myndighederne ikke mener, det er til fare for grundvandet.

Såfremt det er rigtigt, sker der efter alt at dømme ikke større skade, hvis der løber lidt olie ud fra f. eks. en olietank. For at få dette belyst er spørgsmålet stillet.

Foreløbig besvarelse (20/5 81):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Miljøstyrelsen kan til det stillede spørgsmål oplyse, at hovedformålet med miljøministeriets bekendtgørelse om kontrol med oplag af olie m. v. er at forebygge olieforurening af grundvandet fra utætte tanke, samtidig med at der er givet klare regler for anmeldelsespligt, forbrugs- og beholdningskontrol samt tilsyn. Endvidere er der i bekendtgørelsen opstillet retningslinjer for kommunalbestyrelsens afgørelser vedrørende erstatningspligt og eventuel straf. Det skal bemærkes, at reglerne i bekendtgørelsen er ens for alle, som har ansvar for et oliespild til undergrunden.

Vedrørende det pågældende tilfælde af olieudslip fra en læk tank ved Tulip-slagterierne i Grindsted har slagteriet i december 1978 ændret anvendelse af tanken fra fuelolie til let fyringsolie uden at anmelde det til kommunalbestyrelsen og har således overtrådt § 10, stk. 2, i bekendtgørelsen. Endvidere har man overtrådt bekendtgørelsens § 11, stk. 3, idet der ikke i 1977, da tanken havde opnået en alder af 20 år, er foretaget nogen af de i denne paragraf nævnte foranstaltninger til sikring mod utætheder. Endelig er det ikke oplyst, om der er foretaget regel-

[Miljøministeren]

mæssig kontrol af forbrug og beholdning som anført i bekendtgørelsens § 15.

Grindsted kommune har meddelt, at Tulip-slagterierne oppebærer det fulde ansvar for olieforureningen og skal afholde alle udgifter til hidtidige og fremtidige foranstaltninger, der er og vil blive pålagt vedrørende olieudslippet. Endvidere har Grindsted kommune oplyst, at man vil indgive politianmeldelse mod virksomheden for overtrædelse af de nævnte §'er i bekendtgørelsen.

Miljøstyrelsen har gennemgået en redegørelse, som Grindsted kommune har udarbejdet vedrørende sagen, og vil på grundlag af denne tage en nærmere drøftelse med Grindsted kommune og Ribe amtskommune om omfanget af de fremtidige foranstaltninger.«

Jeg vil derfor lade min endelige besvarelse af spørgsmålet afvente disse drøftelser.

Spm. nr. 983

Til *ministeren for offentlige arbejder* (8/5 81) af:

Kaj Poulsen (S):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt det bliver en dansk virksomhed, der skal levere klæde til uniformer til DSB?«

Begrundelse

Spørgsmålet skal ses i lyset af de produktions- og beskæftigelsesmæssige interesser, der knytter sig til de danske industrivirksomheder, som fremstiller uniformsstoffer.

Besvarelse (21/5 81):

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

DSBs uniformsbeholdning fremstilles på konfektionsfabrikken på Lyngbyvej, der hører under DMK (Den militære klædefabrik).

Denne fabrik har oplyst, at stoffet, der tidligere blev fremstillet på fabrikens egen klædefabrik i Hørsholm, fremover vil blive leveret fra Kjærs Mølle A/S, Hjulmagervej 55, Ålborg.

Spm. nr. 987

Til *miljøministeren* (8/5 81) af:

Margrete Auken (SF):

»Mener ministeren, at man med resultaterne af kun 2 års undersøgelser af danske salt-horste på sikkert grundlag kan afgøre, om de er egnede til deponering af højaktivt affald?«

Begrundelse

Der synes at være lagt op til, at regeringen principielt mener, at det skulle være muligt på baggrund af elværkernes etape 2-undersøgelser, som nu er afsluttet efter 2 års forløb, at kunne afgøre, hvorvidt en eller flere af de undersøgte salthorste er egnede til deponering af højaktivt affald.

Spørgsmålet skal ses på baggrund af, at et tværfagligt udvalg nedsat af atomenergikommissionen – det såkaldte Hessner-udvalg – i 1976 i en rapport konkluderede: »Udvalget skønner, at det vil være mindst en halv snes år at tilvejebringe den nærmere viden, der giver mulighed for på sikkert grundlag at afgøre, om vi råder over deponeringsegnede geologiske formationer, og om, hvor og hvordan deponeringen kan ske«. (»Geologisk deponering i Danmark af højaktivt affald fra kernekraftværker«, AEK, marts 1976, side 12).

Besvarelse (19/5 81):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har udtalt følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Miljøstyrelsen har endnu ikke modtaget den afsluttende rapportering af resultaterne af elværkernes undersøgelser af danske salthorste med henblik på deponering af højaktivt affald.

En vurdering af, om »man med resultaterne af kun 2 års undersøgelser af danske salthorste på sikkert grundlag kan afgøre, om de er egnede til deponering af højaktivt affald«, kan derfor først foretages, når denne rapportering har fundet sted.«

Spm. nr. 992

Til *arbejdsministeren* (8/5 81) af:

Niels Andersen (KF):

»Mener ministeren, at det er rimeligt, at specialarbejderskolerne overtager uddannelsen af buschauffører i et sådant omfang, at

[Niels Andersen]

Dansk Kørelærer-Unions medlemmer føler sig truet i deres eksistens?«

Begrundelse

Af en artikel i KØRELÆREREN april 1981 fremgår, at specialarbejderskolen i Ålborg har fået bevilget 875.000 kr. til indkøb af en ny bus til skoleundervisning med baggrund i, at man manglede 135 buschauffører i området.

Den lokale kørelærerforening har efter henvendelse til Chaufførernes Fagforening fået oplyst, at der i Ålborg var og stadig væk er mange ledige buschauffører.

På specialarbejderskolen uddannes for tiden 12 chauffører om måneden, et ganske urimeligt antal, når der ikke er brug for flere chauffører.

Unionens medlemmer har i området den fornødne kapacitet til uddannelse af buschauffører, men må naturligvis med baggrund i den ulige konkurrence se sig distanceret.

Den almene opfattelse af, at vort eksisterende erhvervsliv bør opretholdes og tilgodeses i en overlevelsperiode, bliver på det groveste forbigået og statens udgifter til nye overflødige materielindkøb og driftsomkostninger forøges i stedet for at anvende eksisterende uddannelsesmateriale, teorilokaler og kvalificerede kørelærere.

Besvarelse (18/5 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Uddannelse af buschauffører, der er gennemført inden for specialarbejderuddannelsen siden 1965, er etableret i henhold til lov om erhvervsmæssig uddannelse af specialarbejdere m.fl. og omskoling.

Specialarbejderkurser etableres efter godkendelse af Uddannelsesrådet for Specialarbejdere på grundlag af indstilling fra branchevalg sammensat af repræsentanter for arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer inden for det pågældende område.

Specialarbejderuddannelsen inden for chaufførområdet har et sigte og et indhold, der indebærer, at den konkurrence, som nogle private køreskoler eventuelt kan få fra specialarbejderskolerne, må anses for begrænset, idet chaufføruddannelsen ikke kun sigter mod erhvervelse af kørekort, men mod en

egentlig erhvervsuddannelse, der for buschaufførers vedkommende har en varighed på 6 uger à 40 timer, hvoraf maksimalt 15 timer bruges til køreundervisning. Kørelærernes uddannelse tager derimod alene sigte på at føre eleven frem til førerbevis.

Beslutning om, på hvilke specialarbejderskoler uddannelsen skal etableres, samt dimensionering af uddannelseskapaaciteten sker på grundlag af analyser af de lokale uddannelsesbehov, og den enkelte skoles kursusudbud fastlægges af skoleudvalget, hvori de lokale arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationer er repræsenteret.

I perioden 1973/74 til 1980 er det samlede antal buschauffører, der uddannedes inden for specialarbejderuddannelsen, steget fra ca. 500 til ca. 700 pr. år svarende til en stigning på 40 pct., og den væsentligste del af stigningen har fundet sted i 1980 i takt med udbygningen af den kollektive trafik. Det samlede antal kursister inden for specialarbejderuddannelserne er i samme periode fordoblet.

Den konstaterede stigning i antallet af buschaufførkurser inden for specialarbejderuddannelsen må ses på baggrund af stigningen i det samlede behov for uddannede buschauffører og synes ikke at indebære nogen særlig forringelse af de private kørelæreres hidtidige erhvervs muligheder.

Når hertil kommer, at der principielt er tale om to forskellige uddannelsesstilbud, samt at arbejdsmarkedets parter har en afgørende indflydelse på såvel indholdet som omfanget af de buschaufførkurser, der etableres inden for specialarbejderuddannelsen, finder jeg ikke, at specialarbejderskolernes buschaufførkurser påfører de private kørelærere en urimelig konkurrence.

Det bemærkes herved, at en del private storvognskørelærere har fået ansættelse som faglærere på specialarbejderskolerne, samt at en række skoler anvender private kørelærere som deltidsundervisere.

For så vidt angår henvisningen i begrundelsen for spørgsmålet til uddannelse af buschauffører på specialarbejderskolen i Ålborg skal det oplyses, at skolen i september 1980 fik bevilget investeringstilskud til etablering af en kursuslinie for førere af omnibusser.

Baggrunden herfor var et stigende uddannelsesbehov bl.a. som følge af en udbygning af den kollektive trafik. Skolen havde således på det pågældende tidspunkt 188 tilmeldin-

[Arbejdsministeren]

ger til omnibusuddannelsen, hvoraf 62 af de tilmeldte personer havde en erklæring fra en arbejdsgiver om, at de kunne forvente ansættelse, når de havde erhvervet kursusbevis.

Specialarbejderskolen havde på grundlag af henvendelser fra busselskaber, herunder Aalborg Omnibusselskab, i forbindelse med ansøgningen oplyst, at det årlige uddannelsesbehov ville være ca. 125 omnibuschauffører. Specialarbejderskolen har senere oplyst, at Aalborg Omnibusselskab, der i 1980 ansatte 48 chauffører, har et årligt behov for tilgang af mindst 40 chauffører, og at det samlede årlige uddannelsesbehov i området ifølge skolens vurdering fortsat vil udgøre ca. 125 personer. Ålborgskolen har i 1981 planlagt at gennemføre 6-7 kurser, hvilket svarer til 60-70 færdiguddannede omnibuschauffører i 1981. Det kan endvidere oplyses, at der på indeværende tidspunkt er 291 tilmeldinger til buschaufføruddannelsen på skolen.

Spm. nr. 993

Til *arbejdsministeren* (8/5 81) af:

Kurt Hansen (VS):

»Vil ministeren give en politisk redegørelse for regeringens holdning til de bestræbelser, der i øjeblikket er i gang for at ændre beregningsmetoden for arbejdsløshedsdagpengene, ændringer, som vil betyde, at overenskomststridige strejker inden for beregningsperioden (de sidste 12 uger) betyder lavere eller ingen arbejdsløshedsunderstøttelse?«

Begrundelse

Jeg har tidligere rejst denne sag over for arbejdsministeren (spm. 869). Ministeren er i svaret gået helt uden om spørgsmålets politiske substans. Ministeren svarer: »Vedrørende overenskomststridige konflikters indflydelse på beregningen af dagpengesatsen har arbejdsdirektoratet oplyst, at spørgsmålet er under overvejelse og snarest vil blive drøftet i landsarbejdsnævnet«. (FF sp. 9912, 22/481).

Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke har truffet en beslutning om, at beregningen af arbejdsløshedsdagpengene for arbejdere, der har deltaget i en overenskomststridig aktion inden for de sidste 12 uger, før arbejdsløsheden indtræffer, skal have antallet af aktions-

dage modregnet i beregningen af arbejdsløshedsdagpenge.

Den hidtidige måde at beregne arbejdsløshedsdagpenge til arbejdere, der har deltaget i en overenskomststridig aktion, har været at gå længere tilbage i tiden for at få et billede over den indtjening, der skal ligge til grund for beregningen af arbejdsløshedsdagpenge.

Konsekvenserne af en ændring i den påtænkte retning vil betyde, at arbejdere, der har været i overenskomststridig aktion i hele 12 ugers perioden, ikke kan få arbejdsløshedsunderstøttelse. Eksempelvis kunne ingen af de arbejdere, der blev fyret efter den store Berlingeraktion i 1977, have oppebåret arbejdsløshedsdagpenge, hvis sådanne regler havde været gældende på det tidspunkt.

Et andet eksempel er: En arbejder, der lige tjener tilstrækkeligt til at sikre sig maksimumunderstøttelsen ved arbejdsløshed, har været ude i en overenskomststridig aktion på 4 uger og vil efter de påtænkte ændringer nu kun kunne oppebære $\frac{2}{3}$ af den understøttelse, der havde været mulig uden denne overenskomststridige strejke.

Bliver de påtænkte ændringer ført igennem, har SD-regeringen lagt ryg til endnu en omgang politik vendt mod arbejderklassen.

Besvarelse (20/5 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Som det allerede er blevet oplyst spørgeren ved besvarelse af spørgsmål 869, er spørgsmålet om overenskomststridige konflikters indflydelse på beregningen af dagpengesatsen under overvejelse i arbejdsdirektoratet.

Det må derfor være rigtigt, at arbejdsdirektøren efter spørgsmålets drøftelse i landsarbejdsnævnet afslutter sine overvejelser og benytter sin kompetence efter arbejdsløshedslovens § 51, stk. 1, til at udstede klare regler om, hvordan dagpenge skal beregnes, når et medlem har været i overenskomststridig konflikt i beregningsperioden.

Det skal bemærkes, at spørgeren i spørgsmålets begrundelse nævner, at Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke skulle have truffet beslutning om, hvordan dagpenge skal beregnes, når et medlem har været i overenskomststridig konflikt i beregningsperioden. Det må bero på en misforståelse, idet Ar-

[Arbejdsministeren]

bejdsløhedskassernes Samvirke ikke efter arbejdsløshedsloven har kompetence til at udstede regler om dagpenge. Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke er udelukkende en sam-arbejdsorganisation, der kan fremføre kasser-nes synspunkter vedrørende forsikringsanlig-gender, men efter arbejdsløshedsloven er det enten arbejdsdirektøren eller arbejdsministe-ren, der har kompetence til at fastsætte de nærmere forsikringsregler.

Spm. nr. 994

Til *miljøministeren* (8/5 81) af:

Bolvig (RV):

»Kan ministeren oplyse, om der i forbin-delse med Elkrafts og Elsams atomaffaldsun-dersøgelser i Nordvest-Jylland er taget stil-ling til, om det hydrogeologiske målepro-gram (undersøgelse af grundvandsstrømnin-ger) er relevant og tilstrækkeligt?«

Begrundelse

Grundvand er den væsentligste udslipmu-lighed. På Mors – det eneste sted, hvor der foretages hydrogeologiske undersøgelser – bores der kun 2×2 borer til dette formål, dækkende ca. 2 af salthorstens 50 km², til sammenligning med 100 borer i Gorleben, hvor tilsvarende undersøgelser er i gang.

Som oprindelig planlagt af elværkerne bo-res der ikke langs med horstens flanker.

I notat af 12. juni 1980, udarbejdet af det tværministerielle udvalg til forelæggelse for regeringens energiudvalg, hedder det i sam-menfatningen i pkt. 5, at der foreligger væ-sentlige uafklarede forhold, bl. a. højfre-kvensudstyret og de hydrogeologiske un-dersøgelser, som kan blive afgørende for projek-tets udvikling.

Besvarelse (19/5 81):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøsty-relsen, der har udtalt følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Rapporteringen fra elværkerne med re-sultaterne og konklusionerne af det hydroge-ologiske måleprogram er endnu ikke modta-ge. En vurdering heraf kan ikke påbegyndes, før dette er sket«.

Spm. nr. 995

Til *miljøministeren* (8/5 81) af:

Bolvig (RV):

»Kan ministeren bekræfte, at de ansvarli-ge myndigheder, eksempelvis PTB (Physikali-sche-Technische Bundesanstalt) i Vesttysk-land erkender, at der skal undersøgelser af ca. 10 års varighed til, før det kan afgøres, hvorvidt den i Vesttyskland til deponering af højaktivt affald udpegede salthorst (Gorle-ben-salthorsten) er egnet eller ikke?«

Begrundelse

I betragtning af, at det vesttyske Gorle-ben-projekt – ligesom elværkernes salthorst-undersøgelser – går ud på at undersøge, hvorvidt en given salthorst er egnet til depo-nering af højaktivt affald, er det af væsentlig betydning at få bekræftet, at de ansvarlige vesttyske myndigheder anser det for nødven-digt med undersøgelser, der i omfang og va-righed er betydeligt større end de danske el-værkers.

Besvarelse (19/5 81):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøsty-relsen, der har udtalt følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Arbejdet på Gorleben omfatter ikke blot undersøgelser, men er ifølge de oplysninger, miljøstyrelsen har, tilrettelagt med henblik på, at et godkendt anlæg for deponering af højaktivt affald skal være færdigbygget i 1993.

Elværkerne har inddelt undersøgelsesar-bejdet i etaperne 1, 2 og 3.

Elværkernes nuværende undersøgelser sig-ter imod at fremskaffe den fornødne doku-mentation for, at en betryggende deponering af højaktivt affald kan ske i danske salthor-ste.

Undersøgelserne i etape 3 skal danne bag-grund for en egentlig byggeansøgning. El-værkerne forventer, at disse undersøgelser først skal påbegyndes efter år 2000, da et evt. geologisk deponeringsanlæg tidligst år 2020 skal være klar til at modtage højaktivt affald.

Da sigtet med etape 2 i elværkernes af-faldsundersøgelse og sigtet med de tyske un-dersøgelser af salthorsten ved Gorleben såle-

[Miljøministeren]

des er forskelligt, kan en direkte sammenligning af de to undersøgelser være misvisende.»

Spm. nr. 996

Til *finansministeren* (8/5 81) af:

Sønderby (V):

»Vil ministeren give en udtømmende forklaring over samtlige de organisationsudpegede eller organisationsindstillede medlemmer af offentlige råd, kommissioner, nævn m.v., som modtager diæter, honorarer eller lignende, men som ikke varetager organisationsinteresser, i anledning af at ministeren ikke vil udbetale vederlag til de af landboorganisationerne udpegede medlemmer af jordfordelingskommissionerne på trods af, at disse ikke varetager nogen som helst organisationsinteresser?«

Besvarelse (19/5 81):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Efter den seneste honorargennemgang har folketingets finansudvalg med skrivelse af 14. november 1978 og med skrivelse af 3. januar 1979 modtaget 2 oversigter over henholdsvis nedlagte og opretholdte honorarer.

Den med skrivelse af 14. november 1978 følgende oversigt angiver de ved udgangen af september måned 1978 opsagte betalingsordninger, hvor vederlagsmodtagerne er udpeget efter indstilling fra kommuner, faglige og politiske organisationer, erhvervsorganisationer, selskaber eller andre interesseorganisationer til varetagelse af disses særlige interesser.

Den med skrivelse af 3. januar 1979 fremsendte liste omfatter betalingsordninger, der af finansudvalget i 1978 blev godkendt opretholdt, og for hvilke der er foretaget individuel vurdering af såvel betalingens form som størrelse.

De nævnte skrivelser med oversigter vedlægges til spørgerens orientering, idet det dog vedrørende den sidstnævnte oversigt bemærkes, at enkelte af de opførte ordninger i mellemtiden kan være bortfaldet, ligesom det

ikke kan udelukkes, at enkelte tilsvarende vederlagsordninger senere kan være godkendt. (Oversigterne er ikke optrykt her).

Spm. nr. 1001

Til *finansministeren* (8/5 81) af:

Glensgård (FP):

»Vil ministeren i skemaform angive, med hvilke beløb der skal ske tilbagebetaling af henholdsvis offentlige og private udenlandske lån i årene 1981 og frem til endelig afvikling af de pr. 31. december 1980 påtagne låneforpligtelser?«

Begrundelse

Af hensyn til planlægningen af den offentlige aktivitet er det nyttigt at have fastslået de faktiske kendte udgifter for hvert enkelt finansår.

Besvaret sammen med nedenstående spørgsmål nr. 1002.

Spm. nr. 1002

Til *finansministeren* (8/5 81) af:

Glensgård (FP):

»Vil ministeren i skemaform angive, hvor store afdragene er for hvert af årene 1981 og frem til endelig afvikling af de pr. 31. december 1980 optagne indenlandske statslån?«

Begrundelse

Der henvises til spørgsmål nr. 1001.

Besvarelse (19/5 81):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

I vedlagte oversigt er vist de årlige afdrag på den pr. ultimo 1980 udestående indenlandske statsgæld og udenlandske offentlige gæld. For 1992 og senere år er afdragene samlet i et enkelt tal.

Der foreligger ikke statistiske opgørelser til belysning af afdragsprofilen for den private udlandsgæld.

[Finansministeren]

Bilag

Afdrag på udestående indenlandsk statsgæld og udenlandsk offentlig gæld ultimo 1980.

mia kr.	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1992 og senere		
											1991	I alt	
Indenlandsk statsgæld	21,7 ¹⁾	19,1 ²⁾	11,1	8,7	8,6	6,2	3,0	3,2	3,0	1,9	1,9	2,4	90,8
Udenlandsk statsgæld ³⁾	1,9	5,8	6,7	6,3	5,6	3,9	4,0	2,7	2,6	2,7	0,5	2,6	45,3
Udenlandsk offentlig gæld i øvrigt ³⁾	0,9	1,3	1,9	1,8	3,1	1,4	1,5	1,4	0,8	3,1	1,0	1,1	19,3

¹⁾ Heraf statsgældsbeviser 10,6 mia kr.

²⁾ Heraf statsgældsbeviser 10,8 mia kr.

³⁾ Beregnet på basis af de pr. 30. december 1980 gældende valutakurser.

Spm. nr. 1004

Til statsministeren (11/5 81) af:

Grethe Fenger Møller (KF):

»Hvilke kommentarer har statsministeren til de udtalelser, som det nye medlem af det økonomiske råds formandskab, professor Karsten Laursen, søndag den 10. maj fremsatte i Jyllands-Posten, hvori han bl. a. siger, at »lønudligningen gennem halvfjerdserne, den såkaldte solidariske lønpolitik, har været uheldig. Det, at man har hævet lønnen for de lavestlønnede grupper, har netop ført til den største arbejdsløshed i de grupper, der har den laveste løn, unge og kvinder«?»

Besvarelse (20/5 81):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Det kan næppe undre spørgeren, at jeg ikke deler professor Karsten Laursens synspunkter.

De er baseret på en liberalistisk opfattelse, som ikke svarer til virkeligheden med hensyn til indkomstdannelsen i vort samfund. Der er ikke mange grupper i vort samfund, der får deres indkomst fastsat blot og bart som resultatet af udbud og efterspørgsel. Både på arbejdsmarkedet og på andre områder øver organisationer og andre sammenslutninger en afgørende indflydelse.

Specielt på arbejdsmarkedet gælder det jo i høj grad, at fagbevægelsens nuværende struktur er skabt som et svar på den organisering, der er sket på arbejdsgiverside. Den har en naturlig tendens til at øve et særligt pres på de svageste grupper. Det er derfor et

naturligt modtræk, at man fra fagbevægelsens side gennem den solidariske lønpolitik søger at beskytte disse grupper og forbedre deres levevilkår.

I et samfund, hvor den største del af indkomstdannelsen i realiteten ikke sker efter liberale principper, er det ikke rimeligt at kræve disse principper anvendt over for de grupper på arbejdsmarkedet, som allerdårligst vil kunne tåle det.

Spm. nr. 1007

Til socialministeren (12/5 81) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om det er i henhold til bistandsloven, at socialforvaltningen i Randers betaler et flot bryllup for sociale klienter, hvor menuen var: Rejecocktail med husets hvidvin, kalvesteg med husets rødvin, romfromage med sherry og portvin, kaffe og kager samt natmad bestående af klar suppe med boller samt nogle kasser øl til dansen?«

Begrundelse

En af de fineste restauranter i Randers var stedet, hvor det flotte bryllup blev afholdt på socialforvaltningens regning, og imedens stod erhvervslivet »ude på risten« med konkurer og tvangsauktioner i stribevis. Det er dog ikke oplyst, hvorvidt en sagsbehandler fra forvaltningen i Randers førte bruden op, men det forlyder, at der blev sagt nej til en ansøgning om, at skatteyderne skulle betale for Jens Langes 3-mands orkester, og at man i stedet fik leveret båndmusik.

Besvarelse (21/5 81):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Det bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt der er grundlag for at yde en ansøger kontanthjælp efter bistandsloven, afgøres af vedkommende socialudvalg (social- og sundhedsforvaltning), og at socialministeriet ikke har mulighed for at tage stilling til den konkrete afgørelse. I det omfang en ansøger er utilfreds med afgørelsen, kan den indbringes for vedkommende amsankenævn.

Det er telefonisk for socialministeriet oplyst, at der ikke af Randers kommune er afholdt udgifter efter bistandsloven til et bryllup som nævnt af spørgeren. Udgifterne til det omtalte bryllup er derimod afholdt af en invalidepensionists pension, dvs. af pågældendes egne midler.

Spm. nr. 1008

Til *undervisningsministeren* (12/5 81) af:

Flygaard (DR):

»Vil ministeren foreslå at udskyde ikrafttræden af lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkurser, for så vidt den bliver vedtaget i indeværende folketingssamling?«

Begrundelse

Som begrundelse for det stillede spørgsmål skal jeg tillade mig at anføre:

Typografkonflikten har vanskeliggjort informationsarbejdet, idet oplysninger om studenterkursus i dagbladene har været stoppet og kurserne ikke på anden måde har kunnet få oplysninger ud til interesserede unge.

Usikkerheden om de nye bestemmelser har vanskeliggjort planlægningen for skoleåret 1981-82 for skolerne, og dispositioner i sidste øjeblik vil kunne medføre utilsigtede og urimelige ændringer i de enkelte kursers nuværende status.

Da kurserne (skolerne) ikke har ønsket at foretage afskedigelser, før lovændringens konsekvenser kunne bedømmes fuldt ud, vil indgreb i juni/juli stille berørte lærere i en meget vanskelig situation.

Besvarelse (21/5 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

I et ændringsforslag til 2. behandling af forslaget til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus, som jeg har fremsat, har jeg stillet forslag om at ændre fristen for oprettelse af 1. klasserne fra 15. juni til 1. juli. Endvidere har jeg foreslået, at fastsættelsen af klassetallet sker på grundlag af et gennemsnit af mindst 18 elever pr. klasse, og endelig indeholder ændringsforslaget en dispensationsadgang for mig til i særlige tilfælde at fravige elevtalskravet.

Hertil kommer, at jeg netop med baggrund i typografkonflikten har besluttet at udskyde fristen i 1981 for oprettelse af 1. klasser indtil 1. august. Ændringsforslaget indeholder en bestemmelse herom i ikrafttrædelsesbestemmelsen. På baggrund af disse ændringsforslag, der indeholder betydelige lempelser i kravene til oprettelse af 1. kursusklasserne, finder jeg ikke grundlag for at udskyde selve ikrafttrædelsen af lovforslaget.

Spm. nr. 1009

Til *undervisningsministeren* (12/5 81) af:

Flygaard (DR):

»Vil ministeren overveje at give adgang til dispensation for oprettelsen af 1. klasser ved studenterkurser i 1981-82 – under forudsætning af, at loven bliver vedtaget i indeværende folketingssamling – således at studenterkurserne kan oprette klasser i lignende omfang som i 1980-81?«

Begrundelse

Som begrundelse for det stillede spørgsmål skal jeg tillade mig at anføre:

Typografkonflikten har vanskeliggjort informationsarbejdet, idet oplysninger om studenterkursus i dagbladene har været stoppet og kurserne ikke på anden måde har kunnet få oplysninger ud til interesserede unge.

Usikkerheden om de nye bestemmelser har vanskeliggjort planlægningen for skoleåret 1981-82 for skolerne, og dispositioner i sidste øjeblik vil kunne medføre utilsigtede og urimelige ændringer i de enkelte kursers nuværende status.

Da kurserne (skolerne) ikke har ønsket at foretage afskedigelser, før lovændringens konsekvenser kunne bedømmes fuldt ud, vil indgreb i juni/juli stille berørte lærere i en meget vanskelig situation.

Besvarelse (21/5 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Af begrundelsen for spørgsmålet fremgår, at baggrunden for dette er de vanskeligheder, som typografkonflikten har betydet for kursernes annoncering efter kursister, ligesom indgreb i kursernes muligheder for at oprette 1. kursusklasser i juni/juli vil stille berørte lærere i en vanskelig situation.

Som jeg har anført i mit svar på spørgsmål 1008, indeholder mit ændringsforslag hjemmel for mig til i særlige tilfælde at dispensere fra elevtalskravet. Det er klart, at de vanskeligheder, der er redegjort for i begrundelsen for spørgsmål 1009, vil indgå i undervisningsministeriets overvejelser i forbindelse med oprettelse af 1. kursusklasserne i 1981. Jeg finder imidlertid ikke på forhånd at kunne give tilsagn om, at studenterkurserne kan oprette klasser i lignende omfang som i 1980-81.

Spm. nr. 1010

Til *udenrigsministeren* (12/5 81) af:

Keld Andersen (KF):

»Ministeren bedes oplyse, på hvilket grundlag han mener at kunne udtale til den amerikanske kongreskomité, der netop har offentliggjort en rapport fra sin rejse til en række NATO-lande, at »efter en objektiv analyse har Danmark konkluderet, at Afghanistan ikke har nogen betydning for den militære situation i Europa.«

Begrundelse

Det fremgår af kongreskomiteens rapport, der netop er udsendt til forsvarsudvalgets medlemmer, at udenrigsministeren har givet udtryk for, at Afghanistanoverfaldet ikke har berørt den militære situation i Europa. Dette synspunkt må give anledning til stor forundring i betragtning af den negative effekt, det sovjetiske overfald på Afghanistan har haft for Øst-Vest-forholdet og dermed også for den sikkerhedspolitiske situation i Europa.

Besvarelse (21/5 81):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Det omhandlede citat fra min samtale med den amerikanske kongreskomité vedrørte

alene en vurdering af den rent *militære* situation i Europa i lyset af den sovjetiske invasion i Afghanistan.

Denne vurdering, som deles af vore allierede, var udtryk for den opfattelse, at den sovjetiske invasion og fortsatte militære tilstedeværelse i Afghanistan ikke havde forøget den direkte militære trussel mod Europa. Sagt med andre ord: der havde ikke som følge af invasionen i Afghanistan kunnet konstateres nogen ændring af det hidtidige billede af den militære situation i Europa.

Min udtalelse om den militære situation i Europa vedrørte således alene et enkelt element i det langt mere omfattende spørgsmål om de sikkerhedspolitiske konsekvenser af udviklingen i Afghanistan. Regeringen har i øvrigt i folketinget ved flere lejligheder givet udtryk for sin vurdering af dette spørgsmål, f. eks. under forespørgselsdebatten den 28. februar 1980.

Spm. nr. 1011

Til *udenrigsministeren* (12/5 81) af:

Anne Grete Holmsgård (VS):

»Vil ministeren straks iværksætte en grundig undersøgelse af det norske ugeblad *Vi Menn's* oplysninger om, at det danske rederi H. Bang og Co. har deltaget i smugling af 90 Centurion tanks til Sydafrika?«

Begrundelse

Ifølge dagbladet *Information* den 12. maj 1981 afslører det norske ugeblad *Vi Menn* i sit nyeste nummer, at det danske rederi H. Bang og Co. har deltaget i smugling af 90 Centurion tanks til Sydafrika. Ifølge samme kilde kan ugebladet fremlægge kopier af fragtaftalen samt af salgskontrakten, der blev indgået i september 1977.

Hvis beskyldningerne er korrekte, er der tale om et usædvanlig groft brud på FN's våbenembargo mod Sydafrika, som Danmark har tilsluttet sig og indarbejdet i straffeloven gennem kongelig anordning nr. 40 af 3. februar 1978. Ifølge denne anordning kan det straffes med bøde, hæfte eller under skærpente omstændigheder med fængsel i indtil 3 år, hvis der sælges, overdrages, transporteres våben til Sydafrika.

Den nyopdukkede sag bliver naturligvis ikke bedre af, at der i løbet af det sidste år

[Anne Grete Holmsgård]

har været flere eksempler på, at danske rederier efter alt at dømmes har været involveret i våbensmugling til Sydafrika. I det ene tilfælde, der drejer sig om rederiet Trigon, har der desuden været tale om en meget overfladisk politiundersøgelse i forhold til, hvor alvorlig en sag det drejede sig om.

Medmindre våbenembargoen skal være en ren paradeforanstaltning, er det derfor vigtigt, at der hurtigst muligt gennemføres en grundig undersøgelse af, om det norske ugeblads afsløringer er korrekte.

Besvarelse (21/5 81):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg kan bekræfte, at vedkommende myndigheder allerede har indledt undersøgelser for at søge fastslået, om der foreligger grundlag for at rejse tiltale med henblik på idømmelse af straf i henhold til anordningens bestemmelser, jfr. § 110 c i borgerlig straffelov. Jeg har over for justitsministeren fremhævet betydningen af, at undersøgelserne fremmes mest muligt med henblik på hurtigt at trænge til bunds i sagen.

Man vendte herefter tilbage til dagsordenens punkt 15, som var:

15) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af bilbeskatningen m. m.

[Af Gammelgaard (KF), Brixtofte (V) m. fl.]
(Beslutningsforslag nr. B 111. Fremsat 12/5 81).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg må afvise det foreliggende beslutningsforslag.

På baggrund af den voldsomme nedgang i bilsalget, der var i 1980, modtog jeg i slutningen af januar en henvendelse fra en række organisationer med tilknytning til bilbranchen. Denne henvendelse, som uændret er optrykt i nærværende beslutningsforslag, indeholdt udførligt materiale til belysning af

bilbranchens forhold og forskellige forslag, der skulle sigte på at løse branchens vitterligt alvorlige økonomiske og beskæftigelsesmæssige problemer.

Blandt disse forslag skal især fremhæves nedsættelse af benzinafgiften og skitser om ændring i registreringsafgiften, senere præciseret til nedsættelse med 1 pct. pr. måned i et år. En sådan månedlig nedsættelse af registreringsafgiften ville efter organisationernes opfattelse blive mere end opvejet af endnu større prisstigninger på grund af stigende importpriser.

Allerede da jeg drøftede disse tanker, som har fundet udtryk i beslutningsforslaget, med organisationerne, præciserede jeg, at regeringen på grund af energisituationen ikke kan forestille sig nogen sammenhæng, hvor en nedsættelse af benzinafgiften kan indgå, og jeg bemærkede, da vi ved en tidligere lejlighed havde en kort ordveksling her i tinget om den sag, at bl. a. hr. Erhard Jakobsen havde forståelse for det synspunkt.

Hvis der overhovedet skal være tale om nedsættelse af skatter og afgifter, mener jeg i øvrigt helt bestemt, hvis det skulle blive muligt i en eller anden fremtid, at man klart må prioritere lettelser i den personlige indkomstbeskatning fremfor lettelser på forskellige afgifter, og derfor kan jeg allerede af den grund heller ikke gå ind på tanker om nedsættelse af registreringsafgiften. Hvis dette forslag om nedsættelse af registreringsafgiften blev gennemført, kunne det nok medføre, at prisstigningen på biler blev lidt mindre, end den ellers ville have været, men det kan langfra udelukkes, at afgiftsnedsættelsen helt eller i hvert fald delvis blev opslugt af større avancer, sådan at forbrugerne ikke mærkede noget særligt til afgiftsnedsættelsen.

Det er derfor også meget tvivlsomt, om en prisstigning på biler, der ville blive blot en smule mindre end ellers, overhovedet ville have nævneværdig virkning på bilsalget, og det er jo en meget væsentlig forudsætning for forslagsstillerne.

Dertil kommer – og det synes jeg er lige så vigtigt – at det næppe er muligt at fastslå med nogen rimelig sikkerhed, at registreringsafgiften er skyld i nedgangen i bilsalget. De satser, vi har på dette område, har stået uændret siden 1977; årsagen til nedgangen i salget må søges i nogle varige ændringer i udviklingstendenserne i vores samfund, som